

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

48. aastakäik

11. juuni 2005

Sisukord

I Aktid, mille avaldamine on kohustuslik

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 854/2005/EÜ, 11. mai 2005, millega kehtestatakse ühenduse mitmeaastane programm Interneti ja uute sidustehnoloogiate turvalisema kasutamise edendamiseks ⁽¹⁾ 1
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/14/EÜ, 11. mai 2005, millega muudetakse nõukogu direktiive 72/166/EMÜ, 84/5/EMÜ, 88/357/EMÜ ja 90/232/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/26/EÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse kohta ⁽¹⁾ 14
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/29/EÜ, 11. mai 2005, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv) ⁽¹⁾ 22

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst.

I

(Aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS nr 854/2005/EÜ,

11. mai 2005,

millega kehtestatakse ühenduse mitmeaastane programm Interneti ja uute sidustehnoloogiate turvalisema kasutamise edendamiseks

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 153 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾

pärast regioonide komiteega konsulteerimist,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Interneti ja uute tehnoloogiate, näiteks mobiiltelefonide kasutamine ühenduses kasvab endiselt märkimisväärselt. Sellega kaasneb jätkuvalt eriti laste jaoks ohte ja nende tehnoloogiate kuritarvitamist, samuti tekib uusi ohte ning kuritarvitamisi. Selleks et julgustada Interneti ja uute sidustehnoloogiate pakutavate võimaluste kasutamist, on samuti vaja edendada nende turvalisemat kasutamist ja kaitsta lõppkasutajat soovimatu infosisu eest.

(2) Lissaboni strateegiat edasiarendava tegevuskava "e-Euroopa 2005" eesmärgiks on laialdaselt kättesaadaval lairibainfrastruktuuril põhinevate turvaliste teenuste, rakenduste ja

infosisu pakkumise soodustamine. Tegevuskava eesmärki-deks on samuti turvaline teabeinfrastruktuur, parimate tavade arendamine, analüüsimine ja levitamine, võrdlusalüüsid ning e-poliitika kooskõlastusmehhanism.

(3) Infoühiskonnas tekkivaid digitaalset infosisuga seotud väljakutseid käsitlev ühenduse tasandil loodud õiguslik raamistik sisaldab hetkel sidusteenuseid käsitlevaid eeskirju, eelkõige pealesunnitud elektronkirjade kommertseesmärgil saatmisega seotud eeskirju eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlevas direktiivis, ⁽³⁾ vahendajatena tegutsevate teenuseosutajate vastutust käsitlevaid eeskirju elektroonilist kaubandust käsitlevas direktiivis, ⁽⁴⁾ samuti soovitusi liikmesriikidele, asjaomasele tööstusele ja osapooltele ning komisjonile koos suunavate juhistega alaealiste kaitse kohta, mis on ära toodud soovitus 98/560/EÜ ⁽⁵⁾.

(4) Jätkuvalt on tarvis võtta meetmeid lastele potentsiaalselt kahjuliku või lõppkasutajale soovimatu infosisu osas või ebaseadusliku infosisu, eriti lapsporno ja rassistliku infosisu osas.

(5) Rahvusvahelise kokkuleppe saavutamine õiguslikult siduvate põhieeskirjade osas on soovitatav, kuid selle saavutamine ei ole kerge. Isegi kui vastav kokkulepe saavutatakse, ei ole see piisav, et tagada kõnealuste eeskirjade rakendamist või ohustatud isikute kaitset.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1).

⁽⁵⁾ Nõukogu 24. septembri 1998. aasta soovitus 98/560/EÜ Euroopa audiovisuaalsete ja infoteenuste tööstusharu konkurentsivõime tõstmise kohta siseriiklike raamistike edendamise kaudu, mille eesmärk on saavutada võrreldav ja tõhus alaealiste ja inimväärikuse kaitse (EÜT L 270, 7.10.1998, lk 48).

⁽¹⁾ 16. detsembri 2004. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 2. detsembri 2004. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 12. aprilli 2005. aasta otsus.

- (6) Otsusega nr 276/1999/EÜ vastu võetud Turvalisema Interneti tegevuskava (1999–2004) ⁽¹⁾ nägi ette ühendusepoolse rahastamise, mis on edukalt soodustanud mitmeid algatusi ja on taganud Euroopa tasandil lisandväärtust. Edasine rahastamine aitab uute algatuste abil jätkata juba tehtud töö edasiarendamist.
- (7) Sellegipoolest on vaja võtta praktilisi meetmeid, et soodustada ebaseaduslikust infosisust teatamist isikutele, kelle ülesanne on nende juhtumitega tegeleda, soodustada filtreerimistehnoloogiate tõhususe hindamist ja nimetatud tehnoloogiate võrdlusanalüüsi, levitada parimaid tavasid tegevusjuhendite jaoks, mis ühendavad üldtunnustatud käitumisnorme, ning teavitada ja harida lastevanemaid ja lapsi sellest, kuidas parimal viisil ja turvaliselt uute sidustehnoloogiate võimalustest kasu saada.
- (8) Oluline on tegutsemine liikmesriikide tasandil kaasates erinevaid osalejaid riiklike, piirkondlike ja kohalike valitsus- asutuste, võrguoperaatorite, lastevanemate, õpetajate ja koolijuhtide hulgast. Ühendus saab soodustada liikmesriikide parimaid tavasid, olles suunanäitajaks nii Euroopa Liidus kui ka rahvusvahelisel tasandil ning toetades võrdlusanalüüsi, võrkude loomist ja rakendusuuringuid Euroopa tasemel.
- (9) Samuti on oluline rahvusvaheline koostöö, mida saab soodustada, koordineerida, vahendada ja rakendada ühenduse võrgustruktuuride kaudu.
- (10) Meetmed, mida komisjon on volitatud vastu võtma talle käesoleva otsusega antud rakendusvolituste alusel, on põhiliselt korraldusmeetmed, mis on seotud oluliselt eelarvet mõjutava programmi rakendamisega nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsuse 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused, ⁽²⁾ artikli 2 punkti a tähenduses. Nimetatud meetmed tuleks seetõttu vastu võtta kõnealuse otsuse artiklis 4 sätestatud korraldusmenetluse kohaselt.
- (11) Komisjon peaks tagama seonduvate ühenduse algatuste ja programmide vastastikuse täiendavuse ja koostoime, võttes muu hulgas arvesse teiste organite tehtud tööd.
- (12) Käesoleva otsusega kehtestatakse programmi kogu kehtivuse ajaks finantsraamistik, mis on eelarvepädevatele institutsioonidele iga-aastase eelarvemenetluse ajal peamine juhised Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 6. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (eelarvedistsipliini ja -menetluse parandamise kohta) ⁽³⁾ punkti 33 tähenduses.
- (13) Kuna käesoleva otsuse eesmärke, nimelt Interneti ja uute sidustehnoloogiate turvalisema kasutamise edendamist ning ebaseadusliku ja lõppkasutaja poolt soovimatu infosisu vastu võitlemist ei suuda liikmesriigid küsimuste riiki- devahelist iseloomu arvestades täielikult saavutada ning seetõttu on neid meetmete üleeuroopalise ulatuse ja mõju tõttu parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuspõhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikult kaugemale.
- (14) Käesolevas otsuses austatakse põhiõigusi ja peetakse kinni Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, eelkõige selle artiklites 7 ja 8 kajastatud põhimõtetest.

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Programmi eesmärk

1. Käesoleva otsusega kehtestatakse ühenduse programm ajavahemikuks 2005–2008, et edendada Interneti ja uute sidustehnoloogiate turvalisemat kasutamist, eriti laste poolt, ning võidelda ebaseadusliku ja lõppkasutaja poolt soovimatu infosisu vastu.

Kõnealusele programmile antakse nimeks “Safer Internet plus” (edaspidi “programm”).

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. jaanuari 1999. aasta otsus nr 276/1999/EÜ, millega võetakse vastu ühenduse mitmeaastane tegevuskava Interneti ja uute sidustehnoloogiate ohutu kasutamise edendamiseks, et eelkõige laste ja alaealiste kaitseks võidelda ebaseadusliku ja kahjuliku infosisu vastu (EÜT L 33, 6.2.1999, lk 1). Otsust on viimati muudetud otsusega nr 787/2004/EÜ (ELT L 138, 30.4.2004, lk 12).

⁽²⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

⁽³⁾ EÜT C 172, 18.6.1999, lk 1. Kokkulepet on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega 2003/429/EÜ (ELT L 147, 14.6.2003, lk 25).

2. Lõikes 1 nimetatud programmi eesmärkide saavutamiseks nähakse ette järgmised meetmed:

- a) ebaseadusliku infosisu vastu võitlemine;
- b) soovimatu ja kahjuliku infosisu tõkestamine;
- c) turvalisema keskkonna edendamine;
- d) teadlikkuse tõstmine.

Kõnealuste meetmete kohaselt läbiviidavad tegevused on sätestatud I lisas.

Programmi rakendatakse vastavalt III lisale.

Artikkel 2

Osalemine

1. Programm on osalemiseks avatud liikmesriikides asutatud juriidilistele isikutele.

Samuti on see osalemiseks avatud kandidaatriikides asutatud juriidilistele isikutele kooskõlas kehtivate või nendega sõlmitavate kahepoolsete lepingutega.

2. Programmi võib osalemiseks avada Euroopa Majanduspiirkonna lepinguosalistes EFTA riikides asutatud juriidilistele isikutele kooskõlas kõnealuse lepingu protokolliga 31.

3. Programmi võib avada ühenduse rahalise toetuseta osalemiseks kolmandates riikides asutatud juriidilistele isikutele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele, kui nende osalemine aitab tõhusalt kaasa programmi elluviimisele. Otsus sellise osaluse lubamiseks võetakse vastu artikli 4 lõikes 2 sätestatud korras.

Artikkel 3

Komisjoni pädevus

1. Komisjon vastutab programmi rakendamise eest.
2. Komisjon koostab käesoleva otsuse alusel tööprogrammi.

3. Komisjon tagab programmi rakendamisel tihedas koostöös liikmesriikidega, et programm on üldiselt kooskõlas muude ühenduse asjakohaste põhimõtete, programmide ja meetmetega, eelkõige ühenduse teadusuuringute ja tehnoloogia arenguprogrammide, Daphne II, ⁽¹⁾ Modinis ⁽²⁾ ja eContentplus ⁽³⁾ programmidega, ning täiendab neid.

4. Järgneva tegevuse puhul toimib komisjon artikli 4 lõikes 2 sätestatud korras:

- a) tööprogrammi vastuvõtmine ja selle muutmine;
- b) eelarveliste kulude jaotamine;
- c) pakkumiskutsete kriteeriumide ja sisu määramine kooskõlas artiklis 1 sätestatud eesmärkidega;
- d) hinnangu andmine projektidele, mis esitatakse ühenduse rahastamist käsitlevate pakkumiskutsete järgselt, kui ühenduse panus on hinnanguliselt 500 000 EUR või rohkem;
- e) kõik kõrvalekalded III lisas sätestatud eeskirjadest;
- f) programmi hindamise meetmete rakendamine.

5. Komisjon teavitab artiklis 4 nimetatud komiteed programmi rakendamisel tehtud edusammudest.

Artikkel 4

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee.
2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7, võttes arvesse selle artikli 8 sätteid.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta otsus nr 803/2004/EÜ, millega võetakse vastu ühenduse tegevusprogramm (2004–2008) laste, noorte ja naiste vastu suunatud vägivalda ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks ning ohvrite ja riskirühmade kaitsmiseks (Daphne II programm) (ELT L 143, 30.4.2004, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta otsus nr 2256/2003/EÜ, millega võetakse vastu mitmeaastane programm (2003–2005), mis käsitleb e-Euroopa 2005 tegevuskava järelevalvet, heade tavade levitamist ning võrgu- ja infoturvet (MODINIS) (ELT L 336, 23.12.2003, lk 1). Otsust on muudetud otsusega nr 787/2004/EÜ.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2005. aasta otsus nr 456/2005/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse mitmeaastane tegevuskava digitaalse infosisu juurdepääsetavuse, kasulikkuse ja kasutatavuse suurendamiseks Euroopas (ELT L 79, 24.3.2004, lk 1).

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõikes 3 sätestatud tähtaeg on kolm kuud.

3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 5

Järelevalve ja hindamine

1. Ühenduse toetuse tõhusa kasutamise kindlustamiseks tagab komisjon, et käesoleva otsuse kohased meetmed tuleb eelnevalt heaks kiita, nende puhul tuleb kasutada järelevalvet ja neile tuleb anda järeelhindang.

2. Komisjon teostab käesoleva programmi alusel rakendatavate projektide järelevalvet. Komisjon hindab projektide teostamise viisi ja nende rakendamise mõju, et teha kindlaks, kas esialgsed eesmärgid on saavutatud.

3. Hiljemalt 2006. aasta keskpaigaks kannab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele ette artikli 1 lõikes 2 osutatud meetmete rakendamisest. Sellega seoses annab komisjon aru ajavahemiku 2007–2008 summade kooskõla kohta finantsperspektiiviga. Vajaduse korral võtab komisjon 2007.–2008. aasta eelarvemenetluse raames vajalikud meetmed, et tagada igaaastaste assigneeringute kooskõla finantsperspektiiviga.

Komisjon esitab programmi lõpus lõpliku hindamisaruande.

4. Komisjon edastab Euroopa Parlamendile ja nõukogule kvantitatiivse ja kvalitatiivse hindamise tulemused koos käesoleva otsuse kõigi asjakohaste muudatusepanekutega. Tulemused edastatakse vastavalt enne Euroopa Liidu 2007. ja 2009. aasta üldeelarve projektide esitamist.

Artikkel 6

Finantsätted

1. Käesoleva otsuse alusel võetavate ühenduse meetmete rakendamise finantsraamistikuks ajavahemikus 1. jaanuar 2005 kuni 31. detsember 2008 määratakse 45 miljonit eurot, millest 20,05 miljonit eurot on ajavahemikuks, mis lõpeb 31. detsembril 2006.

31. detsembrile 2006 järgneva ajavahemiku summa loetakse kinnitatuks, kui see on antud etapil kooskõlas kehtiva 2007. aastal algava ajavahemiku finantsperspektiiviga.

Eelarvapädev institutsioon kinnitab ajavahemiku 2005–2008 igaaastased assigneeringud finantsperspektiivi piires.

2. Kulude suunav jaotus on esitatud II lisas.

Artikkel 7

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Strasbourg, 11. mai 2005

Euroopa Parlamendi nimel
president
J. P. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel
eesistuja
N. SCHMIT

I LISA

MEETMED

1. MEEDE 1: EBASEADUSLIKU INFOSISU VASTU VÕITLEMINE

Vihjeliinid võimaldavad üldsusel teatada ebaseaduslikust infosisust. Vihjeliinidest edastatakse need teated meetmete võtmiseks asjaomasele asutusele (Interneti-teenuste pakkujale, politseile või teisele vihjeliinile). Politsei vihjeliine täiendavad olemasolu korral tsiviilvihjeliinid. Nende roll erineb õiguskaitseorganite rollist, sest nad ei uuri õiguserikkumisi, ei vahista õigusrikkujaid ega võta neid vastutusele. Nad võivad olla teabekeskusteks, mis juhendavad Interneti-teenuste pakkujaid ebaseadusliku infosisu määratlemisel.

Olemasolev vihjeliinide võrk on ainulaadne struktuur ja seda ei oleks rajatud ilma ühenduse rahastamiseta. Nagu on märgitud Turvalisema Interneti tegevuskava 2002. aasta hindamisaruandes, on kõnealune võrk väga edukalt suurendanud liikmete arvu ja saavutanud rahvusvahelise ulatuse. Et vihjeliinid saaksid oma võimalusi täieulatuslikult kasutada, on tarvis tagada võrgu üleeuroopaline levik ja koostöö ning suurendada tõhusust teabe, parimate tavade ja kogemuste vahetamise teel. Ühenduse rahalisi vahendeid tuleks kasutada ka üldsuse vihjeliinide alase teadlikkuse tõstmiseks ja seega nende tõhusamaks muutmiseks.

Rahastatakse ettepanekute esitamiskutsete alusel valitud vihjeliine, mis tegutsevad võrgukeskustena ja teevad koostööd teiste Euroopa vihjeliinide võrgukeskustega.

Vajadusel võiks toetada nõustamistefone, mis võimaldavad lastel jagada oma muresid seoses Internetis leviva ebaseadusliku ja kahjuliku infosisuga.

Vihjeliinide tõhususe hindamiseks tuleks arvesse võtta mitmeid näitajaid. Tuleks koguda kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid andmeid vihjeliinide loomise ja tegutsemise, riiklike keskuste arvu, liikmesriikide geograafilise hõlmatus, saadud teadete arvu, vihjeliinide töötajate arvu ja nende kogemuste taseme, ametiasutustele ja Interneti-teenuste pakkujatele meetmete võtmiseks edastatud teadete kohta ning, võimalikul määral, selle tulemusel võetud meetmete, eelkõige nende veebilehtede arvu ja liigi kohta, mille Interneti-teenuste pakkujad on vihjeliinide poolt edastatud teabe alusel sulgenud. Need andmed tuleks võimalusel avalikustada ja edastada pädevatele asutustele.

Programmi tõhususe tagamiseks vajatakse vihjeliine kõikides liikmesriikides ja kandidaatriikides, kus need praegu puuduvad. Need uued vihjeliinid tuleb kiiresti ja tõhusalt ühendada olemasoleva Euroopa vihjeliinide võrguga. Tuleb stimuleerida kiiret vihjeliinide asutamise protsessi. Edendada tuleks sidemeid kõnealuse võrgu ja kolmandates riikides (eelkõige muudes Euroopa riikides, kus ebaseaduslikku infosisu hoitakse ja toodetakse) asuvate vihjeliinide vahel, et võimaldada ühist lähenemisviiside väljatöötamist ning oskusteabe ja parimate tavade edasiandmist. Vajaduse korral ja vastavalt siseriiklikele õigusaktidele tuleb jätkuvalt parandada tsiviilvihjeliinide ja õiguskaitseorganite vahelise koostöö mehhanisme, sealhulgas näiteks nimetatud vihjeliinide tegevusjuhendite väljatöötamist. Võib tekkida vajadus vihjeliinide töötajate õigusliku ja tehnilise koostöö järele. Vihjeliinide aktiivne osalemine võrkude loomises ja piiriüleses tegevuses muutub kohustuslikuks.

Vihjeliinid tuleks siduda liikmesriikide algatustega, neid tuleks riiklikul tasandil toetada ja need peaksid olema rahaliselt elujõulised, et tagada tegevuse jätkumine pärast käesoleva programmi lõppemist. Kaasrahastamine on ette nähtud tsiviilvihjeliinide puhul, seetõttu ei anta rahalist toetust politsei vihjeliinidele. Vihjeliinid selgitavad kasutajatele erinevust vihjeliinide ja ametiasutuste tegevuse vahel ning teavitavad kasutajaid ebaseaduslikust infosisust teatamise alternatiivsete võimaluste olemasolust.

Suurima mõju ja tulemuslikkuse saavutamiseks olemasolevate rahaliste vahenditega peab vihjeliinide võrk toimima võimalikult tõhusalt. Seda saab kõige paremini saavutada, kui võrgule määrata koordineeriv keskus, mis hõlbustab vihjeliinide vahel kokkuleppele jõudmist, et töötada välja üksikute vihjeliinide suhtes kohaldatavate siseriiklike õigusaktidega kooskõlas olevad Euroopa tasandi suunised, töömeetodid ja kord.

Koordineeriv keskus:

- edendab võrku tervikuna, et muuta võrk nähtavaks Euroopa tasandil ja tõsta üldsuse sellealast teadlikkust kogu Euroopa Liidus, luues näiteks ühtse profiili ja sisenemispunkti, mis võimaldab otsest juurdepääsu asjaomasele siseriiklikule kontaktpunktile,

- võtab ühendust asjakohaste organitega võrgu leviku laiendamiseks liikmes- ja kandidaatriikides,
- parandab võrgu töö tulemuslikkust,
- koostab vihjeliinidele parimate tavade juhendid ja kohandab neid uuele tehnoloogiale,
- korraldab korrapärase kogemuste ja teabe vahetuse vihjeliinide vahel,
- on nõuandvaks ja juhendavaks teabekeskuseks tegevust alustavatele vihjeliinidele, eelkõige kandidaatriikides,
- tagab ühendusepidamise kolmandate riikide vihjeliinidega,
- teeb tihedat koostööd teadlikkuse tõstmise koordineeriva keskusega (vt punkti 4 allpool), et tagada kõigi programmi tegevuste ühtsus ja tõhusus ning tõsta üldsuse vihjeliinidealast teadlikkust,
- osaleb Turvalisema Interneti foorumil ja teistel asjakohastel üritustel, koordineerides vihjeliinide sisendit ja tagasisidet.

Koordineeriv keskus jälgib vihjeliinide tõhusust ning kogub nende tegevuse kohta täpseid ja asjakohaseid statistilisi andmeid (saadud teadete arv ja liik, võetud meetmed, tulemused jne). Need statistilised andmed peavad olema liikmesriikide vahel võrreldavad.

Vihjeliinide võrk peaks tagama, et hõlmataks murettekitava ebaseadusliku infosisu peamised liigid, ulatudes väljapoole laps-porno valdkonda, ja sellealaste teadete vahetamise. Muude valdkondadega nagu rassistliku infosisuga tegelemisel võib vaja minna erinevaid mehhanisme ja asjatundjate arvamusi, mis võib hõlmata teisi, erinevate teemadega tegelevaid keskusi. Kuna programmi rahalised ja haldusvahendid on piiratud, ei rahastata tingimata kõiki selliseid keskusi; rahastamine võidakse koon-dada koordineeriva keskuse rolli tugevdamiseks nendel aladel.

2. MEEDE 2: SOOVIMATU JA KAHJULIKU INFOSISU TÕKESTAMINE

Lisaks ebaseadusliku infosisu vastu võitlemisele selle tekkekohas võib kasutajatel – alaealiste puhul vastutavatel täiskasva-nutel – vaja minna tehnilisi vahendeid. Võib edendada juurdepääsu sellistele vahenditele, et anda kasutajatele võimalus ise otsustada, kuidas käsitleda kahjulikku ja soovimatut infosisu (kasutaja vastutus).

Tuleks jätkata rahaliste vahendite eraldamist filtreerimistarkvara ja -teenuste toimet ja tõhusust käsitleva kättesaadava teabe hulga suurendamiseks, et kasutajal oleks võimalus teha teadlik valik. Sealjuures võivad osutada väärtuslikeks partneriteks kasutajaorganisatsioonid ja teaduslikud uurimisinstiituidid.

Klassifitseerimissüsteemid ja kvaliteedimärgid koos filtreerimistehnoloogiatega annavad kasutajatele võimaluse valida info-sisu, mida nad soovivad saada, ning aitavad anda lastevanematele ja haridustöötajatele Euroopas vajalikku teavet otsuste tege-miseks vastavalt nende kultuurilistele ja keelelistele väärtustele. Arvestades eelmiste projektide tulemusi, võiks rahastada selliseid projekte, mille eesmärgiks on klassifitseerimissüsteemide ja kvaliteedimärkide kohandamine, et võtta arvesse tele-kommunikatsiooni, audiovisuaalse meedia ja infotehnoloogia lähenemist, ning isereguleeruvaid algatusi enesele kvaliteedi-märkide andmise usaldusvääruse toetamiseks ja talitusi, kes kontrollivad selliste enesele antavate klassifitseerivate märgiste täpsust. Samuti võib olla vajalik jätkuvalt ergutada infosisu pakkujaid klassifitseerimissüsteeme ja kvaliteedimärke kasutu-sele võtma.

Soovitav oleks püüda arvestada uute tehnoloogiate väljaarendamise käigus sellega, kui turvaline on nende kasutamine las-tele, selle asemel, et püüda leida lahendusi juba väljatöötatud uute tehnoloogiate tagajärgedele. Lõppkasutaja turvalisus on kriteerium, mida tuleb võtta arvesse koos tehniliste ja äriliste kaalutlustega. Üheks võimaluseks seda teha oleks edendada las-tehoolekande spetsialistide ja tehniliste ekspertide vahelist arvamustevahetust. Siiski tuleks arvestada sellega, et mitte iga sidusteenuste jaoks väljaarendatud toode pole mõeldud lastele kasutamiseks.

Seetõttu rahastatakse käesoleva programmi kaudu tehnoloogilisi meetmeid, mis vastavad kasutajate vajadustele ja võimaldavad neil piirata soovimatut ja kahjuliku infosisu hulka ning hallata saadavat soovimatut rämpsposti, sealhulgas alljärgnevaid meetmeid:

- olemasoleva filtreerimistehnoloogia tõhususe hindamine ja üldsuse teavitamine sellest selgel ja lihtsal viisil, mis hõlbustab võrdlemist,
- soovimatut ja kahjuliku infosisu vastase tõhusa tegevuse alase teabe ja parimate tavade vahetamise hõlbustamine ja kooskõlastamine,
- infosisu klassifitseerimise ja veebilehekülgede kvaliteedimärkide kasutuselevõtmise suurendamine infosisu pakkujate poolt ning infosisu klassifitseerimise ja kvaliteedimärkide kohandamine, et võtta arvesse sama infosisu kättesaadavust erinevate edastusmehhanismide kaudu (lähenemine),
- vajadusel filtreerimistehnoloogia kättesaadavuse soodustamine, eelkõige keeltes, mis ei ole turul piisavalt esindatud. Kui see on asjakohane, peaksid kõnealused kasutatavad tehnoloogiad kaitsma õigust eraelu puutumatusel direktiivide 95/46/EÜ⁽¹⁾ ja 2002/58/EÜ kohaselt.

Soodustatakse eraelu puutumatused edendavate tehnoloogiliste meetmete kasutamist. Käesoleva meetme raames võetavates meetmetes võetakse arvesse sätteid nõukogu 24. veebruari 2005. aasta raamotsuses 2005/222/JSK infosüsteemide vastu suunatud rünnakute kohta⁽²⁾.

Selle meetme rakendamine kooskõlastatakse põhjalikult meetmetega turvalisema keskkonna edendamiseks (isereguleeruv meede) ja teadlikkuse tõstmiseks (teavitades üldsust soovimatut ja kahjuliku infosisuga tegelemise vahenditest).

3. MEEDE 3: TURVALISEMA KESKKONNA EDENDAMINE

Täielikult toimiv iseregulatsioonisüsteem on soovimatut, kahjuliku ja ebaseadusliku infosisu ringluse peatamise oluliseks osaks. Iseregulatsioon hõlmab mitmeid komponente: konsultatsioon ja asjaomaste osapoolte asjakohane esindatus; tegevusjuhendid; ühenduse tasandil koostööd hõlbustavad riiklikud organid ning iseregulatsiooni raamistike siseriiklik hindamine⁽³⁾. Selles valdkonnas peab ühendus tööd jätkama, et tõhustada tegevusjuhiste rakendamist Euroopa Internetis ja uutes sidustehnoloogia tööstusharudes.

Turvalisema Interneti tegevuskava raames 2004. aastal loodud Turvalisema Interneti foorum peaks saama tööstuse esindajate, õiguskaitseorganite, poliitikakujundajate ja kasutajaorganisatsioonide (nt lastevanemate ja õpetajate organisatsioonide, lastekaitseasutuste, tarbijakaitseorganite, kodaniku- ja digitaalõiguste organisatsioonide) vaheliste arutelude foorumiks. See on riiklikele kaas- või isereguleeruvatele organitele kogemuste vahetamise kohaks ning annab võimaluse arutada seda, kuidas tööstus saab kaasa aidata ebaseadusliku infosisu vastu võitlemisele.

Turvalisema Interneti foorum on ekspertide tasemel toimuva arutelu keskuseks ning konsensuse saavutamise ja asjakohastele siseriiklikele ja Euroopa kanalitele järelduste, soovitude, juhiste jne edastamise kohaks.

Turvalisema Interneti foorum hõlmab kõiki meetmeid, hõlbustades arutelu ja ergutades tegevust seoses ebaseadusliku, soovimatut ja kahjuliku infosisuga. Koosnedes täiskogudest ja vajadusel konkreetsete küsimustega tegelevate, selgete eesmärkide ja tähtaegadega töögruppidest, on see kohtumiskohaks kõikide valdkondade esindajatele – sealhulgas valitsusasutuste ja -programmide, standardimisorganite, tööstuse, teiste komisjoni teenistuste, kasutajaorganisatsioonide (nt lastevanemate ja õpetajate organisatsioonid, lastekaitseasutused, tarbijakaitseorganid ning kodaniku- ja digitaalõiguste organisatsioonid) esindajatele. Foorum annab siseriiklikul ja Euroopa tasandil aktiivsetele, eelkõige liikmesriikide programmides ja algatustes osalevatele inimestele võimaluse vahetada arvamusi, teavet ja kogemusi. Kui see on asjakohane, peaks Turvalisema Interneti foorum vahetama teavet ja tegema koostööd vastavates valdkondades, nt võrgu- ja teabaturbe alal tegutsevate asjakohaste organisatsioonidega.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31). Direktiivi on muudetud määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

⁽²⁾ ELT L 69, 16.3.2005, lk 67.

⁽³⁾ Vt soovitus 98/560/EÜ äratoodud suunavaid juhiseid iseregulatsiooni raamistiku rakendamiseks siseriiklikul tasandil, et kaitsta alaealisi ja inimväärikust Internetis pakutavate audiovisuaal- ja teabeteenuste kasutamisel.

Turvalisema Interneti foorumi konkreetsed eesmärgid on:

1. Liikmesriikides asjaomaste struktuuride võrgu loomise edendamine ja sidemete loomine isereguleerivate organitega väljaspool Euroopat.
2. Konsensuse ja iseregulatsiooni edendamine sellistel aladel nagu näiteks veebilehekülgede kvaliteedi klassifitseerimine, kogu meediat hõlmav infosisu klassifitseerimine, klassifitseerimine ja filtreerimistehnikad, mis laienevad uutele infosisu liikidele nagu *on-line*-mängud ja uutele juurdepääsuviimale nagu mobiiltelefonid.
3. Teenustepakkujate ergutamine koostama tegevusjuhendeid näiteks infosisust teatamise ja selle kõrvaldamise menetluste läbipaistvuse ja kohusetundliku käsitlemise kohta, kasutajate teavitamise kohta Interneti turvalisemast kasutamisest ja olemasolevatest vihjeliinidest, kuhu saab teatada ebaseaduslikust infosisust.
4. Klassifitseerimisprojektide ja filtreerimistehnoloogiate tõhusust käsitlevate uuringute edendamine. Sealjuures võivad osutada väärtuslikeks partneriteks kasutajaorganisatsioonid ja teaduslikud uurimisinstiituidid.

Arvesse võetakse käesoleva programmi kaudu kaasrahastatud käimasolevate ja lõpetatud projektide tulemusi. Avatud foorum aitab tõsta teadlikkust ja kaasata kandidaatriike ja teisi kolmandaid riike, pakkudes rahvusvahelist areeni kogu maailma puudutava probleemi lahendamiseks. Seega tagab foorum, et olulised ühendused nagu kasutajaorganisatsioonid (nt lastevanemate ja õpetajate organisatsioonid, lastekaitseasutused, tarbijakaitseorganid, kodaniku- ja digitaalõiguste organisatsioonid), tööstusharud ja riigorganid on teadlikud turvalisema kasutuse alastest rahvusvahelistest ja ühenduse algatustest, et nendega konsulteeritakse algatuste osas ja nad toetavad neid.

Turvalisema Interneti foorum on osalemiseks avatud huvitatud osapooltele väljaspool ühendust ja kandidaatriike. Rahvusvahelist koostööd edendatakse foorumiga seotud ümarlaua abil, eesmärgiga tagada korrapärane dialoog parimate tavade, tegevusjuhendite, iseregulatsiooni ja kvaliteedi klassifitseerimise osas. Komisjon tagab seotud foorumite ja sarnaste algatuste koostööte täieliku kasutamise.

Läbi võib viia pakkumismenetluse Turvalisema Interneti foorumit toetava sekretariaadi loomiseks, kuhu kuuluksid ka asjakohaste valdkondade spetsialistid, kes esitavad ettepanekuid uurimisteemade kohta, valmistavad ette töödokumente, juhivad arutelusid ja märgivad üles järeldusi.

Ühenduse tasandil antavat rahalist toetust vajavad muud tegevusvaldkonnad võiksid hõlmata näiteks isereguleeruvaid projekte piiriüleste tegevusjuhendite väljatöötamiseks. Võidakse pakkuda abi ja toetust, et tagada ühenduse tasandil koostöö liikmesriikide ja kandidaatriikide asjakohaste organite võrkude loomise kaudu ning asjakohaste õiguslaste ja regulatiivküsimumuste süstemaatilise läbivaatamise ja aruandluse kaudu, et aidata välja arendada iseregulatsiooni hindamise ja sertifitseerimise meetodid, pakkuda praktilist abi riikidele, kes soovivad asutada isereguleeruvaid organeid ja laiendada sidemeid isereguleerivate organitega väljaspool Euroopat.

4. MEEDE 4: TEADLIKKUSE TÕSTMINE

Teadlikkuse tõstmise alane tegevus peaks hõlmama ebaseadusliku, soovimatu ja kahjuliku infosisu mitmeid kategooriaid (sealhulgas nt lastele sobimatu materjal, rassistlik ja ksenofoobiline materjal) ning võtma vajadusel arvesse tarbijakaitse, andmekaitse ning teabe- ja võrguturbega (viirused, rämpspost) seotud küsimusi. See peaks käsitlema ülemaailmse veebi kaudu levitatavat infosisu, samuti interaktiivse teabe ja kommunikatsiooni uusi liike, mis on tekkinud seoses Interneti ja mobiiltelefonide kiire levikuga (nt võrdõigusvõrgu teenused, lairibavideo, sõnumivahetus, jututoad jne).

Komisjon jätkab vajalike meetmete võtmist, et julgustada kulusäästlike vahendite kasutamist teabe levitamiseks suurele hulgale kasutajatest, eelkõige edastajaorganisatsioonide ja elektrooniliste levitamiskanalite kaudu, et jõuda soovitud sihtrühmadeni. Komisjon peaks eelkõige kaaluma massimeedia kasutamist ning koolidele ja Interneti-kohvikutele teabematerjalide jagamist.

Programm toetab asjakohaseid organeid, kes valitakse avaliku konkursi teel igas liikmesriigis ja igas kandidaatriigis teadlikkuse tõstmise keskusteks ning mis viivad läbi teadlikkuse tõstmise alaseid tegevusi ja programme tihedas koostöös kõikide asjakohaste osalejatega riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Euroopa lisandväärtuse tagab koordineerimiskeskus, kes teeb teiste keskustega tihedat koostööd, et tagada parimate tavade vahetus.

Organid, kes soovivad saada teadlikkuse tõstmise keskusteks, peavad näitama, et neil on siseriiklike asutuste tugev toetus. Neil peaks olema selge ülesanne harida üldsust Interneti ja uute sidustehnoloogiate turvalisema kasutamise või meedia- ja infokirjaoskuse omandamise alal ning neil peavad olema vajalikud rahalised vahendid selle ülesande täitmiseks.

Teadlikkuse tõstmise keskused peaksid:

- välja töötama ühtse, mõjuva ja suunatud teadlikkuse tõstmise kampaania, kasutades asjakohaseid vahendeid ja võttes arvesse teiste riikide parimaid tavasid ja kogemusi,
- alustama ja arendama (ametlikku või mitteametlikku) partnerlust oluliste osapooltega (valitsusasutused, pressi- ja meediagrupid, Interneti-teenuste pakkujate ühendused, kasutajaorganisatsioonid, hariduse sidusrühmad) ja tegevust nende riigis seoses Interneti ja uute sidustehnoloogiate turvalisema kasutamisega,
- edendama dialoogi ja teabevahetust eelkõige hariduse ja tehnoloogia valdkonna sidusrühmade vahel,
- vajadusel tegema koostööd selle programmiga seotud valdkondades nagu meedia- ja infokirjaoskuse või tarbijakaitse laiema valdkonnad,
- teavitama kasutajaid Euroopa filtreerimistarkvarast ja -teenustest ning vihjeliinidest ja iseregulatsiooni kavadest,
- tegema aktiivset koostööd teiste Euroopa võrgu keskustega vahetades parimate tavade alast teavet, osaledes koosolekutel ning kujundades ja rakendades Euroopa lähenemisi, mis on vajadusel kohandatud vastavalt siseriiklikele keelile ja kultuurilistele eelistustele,
- pakkuma alustavatele teadlikkuse tõstmise keskustele asjatundlikku teavet ja tehnilist abi (kogenenumad keskused võivad uusi keskusi juhendada).

Selleks, et tagada maksimaalne koostöö ja tõhusus, rahastatakse koordineerivat keskust, et pakkuda logistilist ja infrastruktuurialast abi kõikide liikmesriikide keskustele, tagades Euroopa tasemel nähtavuse, hea omavahelise suhtlemise ja kogemuste vahetamise, nii et õpitut saab jätkuvalt rakendada (näiteks üldsuse teadlikkust tõstva infosisu kohandamisel).

Koordineeriv keskus peaks:

- pakkuma tõhusat suhtlemist ning tagama info ja parimate tavade vahetamise võrgus,
- pakkuma teadlikkuse tõstmise keskuste töötajatele Interneti ja uute sidustehnoloogiate turvalisema kasutamise alast koolitust (koolitajate koolitus),
- pakkuma tehnilist abi kandidaatriikidele, kes soovivad alustada teadlikkust tõstva tegevusega,
- koordineerima teadlikkuse tõstmise keskuste poolt pakutavat asjatundlikku teavet ja tehnilist abi teadlikkuse tõstmise keskuste käivitamisel,
- tegema ettepanekuid vastavate näitajate kohta ja korraldama teadlikkust tõstvat tegevust käsitleva statistilise info kogumist, analüüsimist ja vahetamist, et tegevuse mõju hinnata,

- pakkuma kohaliku sisuga asjakohaste teabe-, teadlikkust tõstvate ja uurimisvahendite (või vajadusel kohalike alamlehekülgede) ühtse ja ulatusliku riikidevahelise varamu (veebiportaali) jaoks infrastruktuuri, mis võib sisaldada mitmes keeles lühiuudiseid, artikleid, igakuiseid infolehti ja samuti anda ülevaate Turvalisema Interneti foorumi tegevustest,
- laiendama sidemeid teadlikkust tõstva tegevusega väljaspool Euroopat,
- osalema Turvalisema Interneti foorumil ja teistel asjakohastel üritustel koordineerides teadlikkuse tõstmise võrgu sisen-ndit ja tagasisidet.

Samuti viiakse võrdleval alusel läbi uuring selle kohta, mil viisil inimesed, eelkõige lapsed, kasutavad uusi sidustehnoloog-
giaid. Edasine tegevus ühenduse tasandil võiks näiteks sisaldada toetust konkreetsetele lastesõbralikele Interneti-teenustele
või autasu aasta parimale teadlikkust tõstvale tegevusele.

II LISA

KULUDE SUUNAV JAOTUS

1)	Ebaseadusliku infosisu vastu võitlemine	25–30 %
2)	Soovimatu ja kahjuliku infosisu tõkestamine	10–17 %
3)	Turvalisema keskkonna edendamine	8–12 %
4)	Teadlikkuse tõstmine	47–51 %

III LISA

PROGRAMMI RAKENDAMISE VAHENDID

1. Komisjon rakendab programmi I lisas sätestatud tehnilisest sisust lähtudes.
2. Programmi rakendatakse kaudse tegevuse kaudu, mis hõlmab järgmist:
 - a) kaasfinantseeritavad tegevused:
 - i) katseprojektid ja parimaid tavasid käsitlevad tegevused. Sihtotstarbelised projektid programmiga seotud valdkondades, sealhulgas projektid, mis näitavad parimaid tavasid või hõlmavad olemasoleva tehnoloogia uuenduslikke kasutusi;
 - ii) võrgud, mis toovad kokku mitmeid sidusrühmi, et tagada tegevus kogu Euroopa Liidus ja hõlbustada koordineerimistegevusi ja teadmiste edastamist. Need võivad olla seotud parimaid tavasid käsitlevate tegevustega;
 - iii) üleeuroopaline võrdlev uuring selle kohta, mil viisil inimesed, eelkõige lapsed, kasutavad uusi sidustehnoloogiaid.

Ühenduse toetus ei ületa üldjuhul 50 % projektikuludest. Avaliku sektori asutustele võib hüvitada tehtud lisakulutused 100 % ulatuses;

- b) täiendavad meetmed:

järgmised täiendavad meetmed toetavad programmi rakendamist või tulevaste tegevuste ettevalmistamist:

- i) võrdlusuuringud ja arvamusuuringud kõikide liikmesriikide kohta usaldusväärsete võrreldavate meetodite abil kogutavate andmete saamiseks Interneti ja uute sidustehnoloogiate turvalisema kasutamise kohta;
- ii) Interneti ja uute sidustehnoloogiate turvalisema kasutamise edendamiseks välja töötatud tehnoloogiate, nt filtreerimise, tehniline hindamine. Hindamisel võetakse arvesse samuti seda, kas nimetatud tehnoloogiad edendavad eraelu puutumatus;
- iii) programmi ja selle tegevusi, sealhulgas iseregulatsiooni ja Turvalisema Interneti foorumi tööd toetavad tegevused või tulevaste tegevuste ettevalmistamine;
- iv) parimate tavade auhinnalised konkursid;
- v) teabevahetus, konverentside, seminaride, töökursuste või muude kohtumiste korraldamine ja rühmitatud tegevuste juhtimine;
- vi) levitamine, teabe- ja kommunikatsioonialased tegevused.

Meetmete hulka ei kuulu toodete, protsesside või teenustega kauplemise, turustustegevuse ja müügiesitamise meetmed.

3. Kaasfinantseeritavad tegevused valitakse välja komisjoni veebileheküljel avaldatud ettepanekute esitamiskutsete alusel vastavalt kehtivatele finantssätetele.
 4. Ühenduse toetuse saamise taotlustele tuleks vajaduse korral lisada rahastamiskava, milles loetletakse kõik projektide rahastamise komponendid, sealhulgas ka ühenduselt taotletav rahaline toetus ja kõik muudest allikatest taotletud või saadud toetused.
 5. Täiendavaid meetmeid rakendatakse pakkumismenetluse abil vastavalt kehtivatele finantssätetele.
-

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2005/14/EÜ,

11. mai 2005,

millega muudetakse nõukogu direktiive 72/166/EMÜ, 84/5/EMÜ, 88/357/EMÜ ja 90/232/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/26/EÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 47 lõike 2 esimest ja kolmandat lauset, artiklit 55 ja artikli 95 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽²⁾

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustus (liikluskindlustus) on Euroopa kodanike jaoks erilise tähtsusega olenemata sellest, kas nad on kindlustusvõtjad või õnnetuses kannatanud. Liikluskindlustus on oluline ka kindlustusseltsidele, kuna see moodustab olulise osa ühendusesisestest kahjukindlustustegevusest. Liikluskindlustus mõjutab ka isikute ja sõidukite vaba liikumist. Seega peaks ühtse liikluskindlustusturu tugevdamine ja konsolideerimine olema ühenduse tegevuse põhieesmärgiks finantsteenuste valdkonnas.

(2) Märkimisväärseid edusamme selles suunas on juba tehtud nõukogu 24. aprilli 1972. aasta direktiiviga 72/166/EMÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustust ja sellise vastutuse kindlustamise kohustuse täitmist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, ⁽⁴⁾ teise nõukogu 30. detsembri 1983. aasta direktiiviga 84/5/EMÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, ⁽⁵⁾ kolmanda nõukogu 14. mai 1990. aasta direktiiviga 90/232/EMÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ⁽⁶⁾ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. mai 2000. aasta direktiiviga 2000/26/EÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (Neljas liikluskindlustuse direktiiv). ⁽⁷⁾

(3) Ühenduse liikluskindlustussüsteemi tuleks kaasajastada ja täiendada. Seda vajadust on kinnitanud tööstuse, tarbijate ja kannatanute ühendustega konsulteerimine.

(4) Direktiivi 72/166/EMÜ sätete võimaliku väärtõlgendamise vältimiseks ja ajutise registreerimismärgiga sõidukite kindlustuskaitse saamise kergendamiseks peaks sõiduki põhiasukoha territooriumi määramine viitama selle riigi territooriumile, mille registreerimismärki sõiduk kannab, sõltumata sellest, kas selline registreerimismärk on alaline või ajutine.

(5) Direktiivi 72/166/EMÜ kohaselt käsitletakse võltsitud või ebaseaduslike registreerimismärkidega sõidukeid sõidukitena, mille põhiasukoht on selle liikmesriigi territooriumil, kes andis välja algsed registreerimismärgid. Nimetatud

⁽¹⁾ EÜT C 227 E, 24.9.2002, lk 387.

⁽²⁾ EÜT C 95, 23.4.2003, lk 45.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 22. oktoobri 2003. aasta arvamus (ELT C 82 E, 1.4.2004, lk 297), nõukogu 26. aprilli 2004. aasta ühine seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja Euroopa Parlamendi 12. jaanuari 2005. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata). Nõukogu 18. aprilli 2005. aasta otsus.

⁽⁴⁾ EÜT L 103, 2.5.1972, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 84/5/EMÜ (EÜT L 8, 11.1.1984, lk 17).

⁽⁵⁾ EÜT L 8, 11.1.1984, lk 17. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 90/232/EMÜ (EÜT L 129, 19.5.1990, lk 33).

⁽⁶⁾ EÜT L 129, 19.5.1990, lk 33.

⁽⁷⁾ EÜT L 181, 20.7.2000, lk 65.

reegel tähendab sageli, et liikluskindlustuse rahvuslikud bürood on kohustatud tegelema selliste õnnetuste majanduslike tagajärgedega, millel ei ole mingit sidet liikmesriigiga, kus büroo asub. Muutmata üldist kriteeriumi, mille kohaselt registreerimismärk määrab sõiduki põhiasukohta territooriumi, tuleks kehtestada erireegel olukorra kohta, kus registreerimismärgita või sõidukile mitte vastava või enam mitte vastava registreerimismärgiga sõiduk põhjustab õnnetuse. Sel juhul ja ainuüksi vaidluse lahendamise eesmärgil peaks territooriumiks, kus on sõiduki põhiasukoht, lugema territooriumit, kus õnnetus aset leidis.

(6) Direktiivis 72/166/EMÜ sisalduva mõiste "pisteline kontroll" tõlgendamise ja kohaldamise hõlbustamiseks tuleks asjakohast sätet selgitada. Liikluskindlustuse süstemaatiliste kontrollide keeldu peaks kohaldatama sõidukitele, mille põhiasukoht on mõne teise liikmesriigi territooriumil ning sõidukitele, mille põhiasukoht on kolmanda riigi territooriumil, kuid mis sisenevad mõne teise liikmesriigi territooriumilt. Lubada tuleks ainult mittedüstemaatilisi kontrole, mis ei ole diskrimineerivad ning mis viiakse läbi kontrolli käigus, mille eesmärgiks ei ole üksnes kindlustuse kontrollimine.

(7) Direktiivi 72/166/EMÜ artikli 4 punkt a lubab liikmesriigil teha erand üldisest kindlustuskohustusest sõidukite suhtes, mis kuuluvad teatavatele avalik-õiguslikele või eraõiguslikele juriidilistele või füüsilistele isikutele. Nimetatud sõidukite põhjustatud õnnetuse korral peab erandit kasutav liikmesriik määrama asutuse või organi hüvitise maksmiseks mõnes teises liikmesriigis põhjustatud õnnetustes kannatanutele. Eespool nimetatud artiklit tuleb muuta, et tagada nõuetekohane hüvitise maksmine mitte ainult nimetatud sõidukite välismaal põhjustatud õnnetustes kannatanutele, vaid ka nendes õnnetustes kannatanutele, mis toimusid samas liikmesriigis, kus on sõiduki põhiasukoht, vaatamata sellele, kas kannatanud elavad selle riigi territooriumil. Lisaks peaks liikmesriik tagama, et kohustuslikust kindlustusest vabastatud isikute ning nende sõidukite põhjustatud õnnetustes kannatanutele hüvitise maksmise eest vastutavate asutuste või organite loetelu edastatakse avaldamiseks komisjonile.

(8) Direktiivi 72/166/EMÜ artikli 4 punkt b lubab liikmesriigil teha erand üldisest kindlustuskohustusest teatavat liiki või teatavat erimärki kandvate sõidukite suhtes. Sellisel juhul on teistel liikmesriikidel lubatud nõuda nende territooriumile sisenemisel kehtivat rohelist kaarti või piirikindlustuslepingut, et tagada nende territooriumil nimetatud

sõidukite põhjustatud võimalikes õnnetustes kannatanutele hüvitise maksmine. Kuna aga ühendusesiseste piirkontrollide kaotamine tähendab, et ei ole võimalik tagada, et piiri ületavad sõidukid on kindlustatud, ei saa enam tagada välismaal põhjustatud õnnetustes kannatanutele hüvitise maksmist. Lisaks sellele tuleb nõuetekohane hüvitise maksmine tagada mitte ainult nimetatud sõidukite välismaal põhjustatud õnnetustes kannatanutele, vaid ka nendes õnnetustes kannatanutele, mis toimusid samas liikmesriigis, kus on sõiduki põhiasukoht. Selleks peaksid liikmesriigid kohtlema nende sõidukite põhjustatud õnnetustes kannatanuid samal viisil kui kindlustamata sõidukite põhjustatud õnnetustes kannatanuid. Direktiivi 84/5/EMÜ kohaselt peaks kindlustamata sõidukite põhjustatud õnnetustes kannatanutele hüvitist maksuma selle liikmesriigi hüvitusorgan, kus õnnetus aset leidis. Erandit kasutavate sõidukite põhjustatud õnnetustes kannatanutele hüvitise maksmise korral peaks hüvitusorgan esitama nõude selle liikmesriigi asutusele, kus on sõiduki põhiasukoht. Viie aasta jooksul alates käesoleva direktiivi jõustumise kuupäevast peaks komisjon vajadusel esitama ettepanekud käesoleva erandi asendamise või kehtetuks tunnistamise kohta, pidades silmas erandi rakendamise ja kohaldamise kogemust. Direktiivi 2000/26/EÜ vastav sätte tuleks samuti välja jätta.

(9) Liikluskindlustuse direktiivide kohaldamisala selgitamiseks kooskõlas asutamislepingu artikliga 299 tuleks välja jätta viide liikmesriigi väljaspool Euroopat asuvale territooriumile direktiivi 72/166/EMÜ artiklis 6 ja artikli 7 lõikes 1.

(10) Liikmesriikide kohustus tagada kindlustuskaitse vähemalt teatavate minimaalsete hüvitamise piirmäärade osas on oluliseks teguriks kannatanute kaitse tagamisel. Direktiivis 84/5/EMÜ sätestatud minimaalsed hüvitamise piirmäärad peaksid ajakohastama mitte ainult inflatsiooni arvessevõtmiseks, vaid neid tuleks ka tegelikkuses suurendada, et parandada kannatanute kaitset. Isikukahju puhul tuleb minimaalne hüvitamise piirmäär arvestada nii, et see kataks täielikult ja õiglaselt kõigi väga raskelt vigastada saanud kannatanute kahjud, arvestades samas, et mitme kannatanuga õnnetusi esineb harva ning selliste õnnetuste arv, kus üheaegselt saab väga raskelt vigastada mitu kannatanut, on väike. Minimaalne hüvitamise piirmäär 1 000 000 eurot kannatanu kohta või 5 000 000 eurot kindlustusjuhtumi kohta, olenemata kannatanute arvust, on põhjendatud ja asjakohane. Nimetatud minimaalsete hüvitamise piirmäärade kehtestamise hõlbustamiseks tuleks kehtestada viieaastane üleminekuperiood alates käesoleva direktiivi rakendamise kuupäevast. Liikmesriigid peaksid summasid suurendama rakendamise kuupäevale järgneva 30 kuu jooksul vähemalt pooleni lõplikust tasemest.

- (11) Selleks, et vältida minimaalse hüvitamise piirmäära vähenemist aja jooksul tuleks sätestada perioodilise läbivaatamise klausel, kasutades võrdlusalusena vastavalt nõukogu 23. oktoobri 1995. aasta määrusele (EÜ) nr 2494/95 (tarbijahindade harmoneeritud indekse kohta) ⁽¹⁾ Eurostati avaldatavat Euroopa tarbijahinnaindeksit (ELTHI). Tuleb sätestada sellist läbivaatamist reguleeriv kord.
- (12) Direktiiv 84/5/EMÜ, mille kohaselt liikmesriigid võivad pettuse vältimiseks piirata või välistada tuvastamata sõiduki põhjustatud varakahju korral hüvitusorgani makseid, võib mõningatel juhtudel takistada kannatanutele õiguspärase hüvitise maksmist. Võimalus piirata või välistada hüvitist põhjusel, et sõiduk on tundmatu, ei peaks kohalduma, kui organ on maksnud hüvitist tõsiste isikukahjude eest mõnele samas õnnetuses kannatanule, milles varakahju tekitati. Liikmesriigid võivad ette näha omavastutuse, mille eest varakahju kannatanu võib vastutav olla, nimetatud direktiivis sätestatud piirini. Tingimused, mille alusel saab isikukahju tõsiseks pidada, tuleks määratleda selle liikmesriigi siseriiklike õigusaktide või haldusnormidega, kus õnnetus aset leidis. Nende tingimuste kehtestamisel võib liikmesriik muu hulgas arvesse võtta, kas vigastus nõudis haiglaravi.
- (13) Praegu võimaldab direktiivis 84/5/EMÜ sisalduv võimalus liikmesriikidel sätestada ettenähtud ülemmäära piires kannatanu omavastutuse kindlustamata sõidukite poolt varale tekitatud kahjude korral. See võimalus vähendab ebaõiglaselt kannatanute kaitset ning teeb vahet nendes ja muudes õnnetustes kannatanute vahel. Järelikult ei tohiks seda enam lubada.
- (14) Teist nõukogu 22. juuni 1988. aasta direktiivi 88/357/EMÜ (otsekindlustustegevusega, välja arvatud elu-kindlustustegevusega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta, millega nähakse ette sätted teenuste osutamise vabaduse tegeliku kasutamise hõlbustamiseks) ⁽²⁾ tuleks muuta, et võimaldada kindlustusseltside filiaalidel muutuda liikluskindlustusega seotud tegevusi hõlmavateks esindusteks, mis juba toimub muude kindlustusteenuste kui liikluskindlustuse valdkonnas.
- (15) Kehtivate õigusaktide oluliseks saavutuseks on kindlustuskaitse laienemine igale kaassõitjale sõidukis. See eesmärk oleks ohustatud, kui siseriiklik õigusakt või kindlustuslepingus sisalduv lepingutingimus jätaks kindlustuskaitse alt välja kaassõitjad põhjusel, et nad teadsid või oleksid pidanud teadma, et sõidukijuht oli õnnetuse ajal alkoholi või mõne muu joovastava aine mõju all. Kaassõitja ei ole tavaliselt võimeline õigesti hindama juhi joobeastet. Eesmärk takistada inimesi joovastavate ainete mõju all sõitmast ei ole saavutatav, jättes mootorsõidukiõnnetustes kannatanud kaassõitjad kindlustuskaitse alt välja. Asjaolu, et kohustuslik liikluskindlustus hõlmab neid kaassõitjaid, ei piira nende võimalikku kohaldatavate siseriiklike õigusaktide järgset vastutust ega kahjusumma suurust konkreetse õnnetuse korral.
- (16) Isiku- ja varakahju, mis on tekitatud jalakäijatele, jalgratturitele ja muudele mootori jõuta liiklejatele, kes on tavaliselt õnnetuse nõrgimaks osapoolteks, peaks olema kaetud õnnetusse sattunud sõiduki kohustusliku kindlustusega kui neil on õigus siseriikliku tsiviilõiguse kohasele hüvitisele. Nimetatud säte ei piira siseriiklike õigusaktide järgset tsiviilvastutust ega kahjusumma suurust konkreetse õnnetuse korral.
- (17) Mõned kindlustusseltsid lisavad kindlustuspoliisidesse klauslid, mille kohaselt leping öeldakse üles, kui sõiduk asub väljaspool registreerimisriiki ettenähtud ajavahemikust kauem. Nimetatud tegevus on vastuolus direktiivis 90/232/EMÜ sätestatud põhimõttega, mille kohaselt kohustuslik liikluskindlustus peaks ühtse kindlustusmaks põhjal katma kogu ühenduse territooriumi. Seega tuleks täpsustada, et kindlustuskaitse peaks kehtima kogu lepingu kehtivusaja jooksul sõltumata sellest, kas sõiduk asub teatud ajavahemiku vältel teises liikmesriigis, ilma et see piiraks liikmesriikide õigusaktide kohast sõidukite registreerimiskohustust.
- (18) Tuleks võtta meetmeid ühest liikmesriigist teise imporditud sõidukitele kindlustuskaitse saamise kergendamiseks, vaatamata sellele, et sõiduk ei ole veel sihtliikmesriigis registreeritud. Võimaldada tuleks ajutine erand üldisest reeglist, mis määrab riski asukohaliikmesriigi. 30päevase ajavahemiku jooksul sõiduki kättetoimetamise, ostjale kättesaadavaks tegemise või lähetamise kuupäevast alates peaks sihtliikmesriiki käsitlema riski asukohaliikmesriigina.

⁽¹⁾ EÜT L 257, 27.10.1995, lk 1. Määrust on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

⁽²⁾ EÜT L 172, 4.7.1988, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2000/26/EÜ.

- (19) Isik, kes soovib sõlmida uut liikluskindlustuslepingut teise kindlustusandjaga, peaks suutma edastada andmed oma endise lepingu järgsete õnnetuste ja nõuete kohta. Kindlustusvõtjal peaks olema õigus igal ajal taotleda nõudeid või nende puudumist käsitlevat teatist kindlustuslepinguga kaetud sõiduki või sõidukite kohta vähemalt lepingulisele suhtele eelneva viie aasta jooksul. Kindlustusselts või mis tahes organ, mis on liikmesriigi poolt määratud kohustuslikku kindlustust sõlmima või nimetatud teatise koostama, peaks kindlustusvõtjale sellise teatise väljastama viieteistkümne päeva jooksul pärast taotluse esitamist.
- (20) Mootorsõidukiõnnetustes kannatanute kaitse tagamise eesmärgil ei tohiks liikmesriigid lubada kindlustusseltsidel nõuda kannatanutelt omavastutuse kandmist.
- (21) Õigus tugineda kindlustuslepingule ja otse kindlustusseltsi vastu nõudeid esitada on mis tahes mootorsõidukiõnnetuses kannatanu kaitse seisukohalt äärmiselt oluline. Direktiiviga 2000/26/EÜ antakse juba sellistes õnnetustes, mis toimuvad liikmesriigis, mis ei ole kannatanu elukohaliikmesriik, ja mille põhjustab mõnes liikmesriigis kindlustatud ja seal põhiasukohta omavate sõidukite kasutamine, kannatanutele vahetu nõudeõigus kindlustusseltsi vastu, kes kindlustab vastutava isiku tsiviilvastutuse. Tõhusa ja kiire nõuete lahendamise hõlbustamiseks ning igal võimalikul juhul kulukate kohtumenetluste vältimiseks tuleks seda õigust laiendada mis tahes mootorsõidukiõnnetuses kannatanutele.
- (22) Mootorsõidukiõnnetuses kannatanute kaitse parandamiseks tuleks direktiivis 2000/26/EÜ ettenähtud "põhjendatud pakkumise" menetlust laiendada mis tahes tüüpi mootorsõidukiõnnetustele. Sama menetlust peaks kohaldatama *mutatis mutandis*, kui õnnetusega seotud nõuded lahendab direktiivis 72/166/EMÜ sätestatud liikluskindlustuse rahvuslike büroode süsteem.
- (23) Kannatanul hüvitise nõudmise kergendamiseks ei tohiks kooskõlas direktiiviga 2000/26/EÜ rajatud teabekeskused piirduda ainult nimetatud direktiiviga hõlmatud õnnetuste kohta teabe andmisega, vaid peaksid olema võimelised andma samalaadset teavet mis tahes mootorsõidukiõnnetuste kohta.
- (24) Vastavalt artikli 11 lõikele 2 koostoimes nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 (kohtualluvuse ja kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades) ⁽¹⁾ artikli 9 lõike 1 punktiga b võivad kannatanud osapooled alustada kohtumenetlust tsiviilvastutuskindlustuse pakkuja vastu liikmesriigis, kus on nende alaline elu- või asukoht.
- (25) Kuna direktiiv 2000/26/EÜ võeti vastu enne määruse (EÜ) nr 44/2001 vastuvõtmist, mis asendas mitmete liikmesriikide jaoks 27. septembri 1968. aasta Brüsseli konventsiooni samade küsimuste kohta, tuleks viidet sellele konventsioonile nimetatud direktiivis vastavalt kohandada.

- (26) Seetõttu tuleks nõukogu direktiive 72/166/EMÜ, 84/5/EMÜ, 88/357/EMÜ ja 90/232/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/26/EÜ vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 72/166/EMÜ muudatused

Direktiivi 72/166/EMÜ muudetakse järgmiselt.

1. Artikli 1 punkti 4 muudetakse järgmiselt:

a) esimene taane asendatakse järgmisega:

— selle riigi territoorium, kus sõiduk on registreeritud, sõltumata sellest, kas registreerimismärk on alaline või ajutine või”;

b) lisatakse järgmine taane:

— kui sõidukil ei ole registreerimismärki või tal on sõidukile mitte vastav või enam mitte vastav registreerimismärk ning sõiduk on sattunud õnnetusse, siis selle riigi territoorium, kus õnnetus aset leidis, nõude lahendamise eesmärgil käesoleva direktiivi artikli 2 lõike 2 esimese taandega või teise nõukogu 30. detsembri 1983. aasta direktiivi 84/5/EMÜ (mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) ^(*) artikli 1 lõikega 4 ettenähtud viisil

^(*) EÜT L 8, 11.1.1984, lk 17.”;

⁽¹⁾ EÜT L 12, 16.1.2001, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 2245/2004 (ELT L 381, 28.12.2004, lk 10).

2. Artikli 2 lõige 1 asendatakse järgmisega:

“1. Liikmesriigid hoiduvad tsiviilvastutuskindlustuse kontrollimisest sõidukite puhul, mille põhiasukoht on teise liikmesriigi territooriumil ning sõidukite puhul, mille põhiasukoht on kolmanda riigi territooriumil ja mis sisenevad nende territooriumile teise liikmesriigi territooriumilt. Liikmesriigid võivad siiski läbi viia mittesüsteemalisi kindlustuse kontrollide tingimused, et need ei ole diskrimineerivad ning need viiakse läbi kontrolli käigus, mille eesmärgiks ei ole üksnes kindlustuse kontrollimine.”

3. Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

a) punkti a teises lõigus:

i) esimene lause asendatakse järgmisega:

“Liikmesriik, kes teeb sellise erandi, võtab vajalikud meetmed et tagada tema territooriumil ja teise liikmesriigi territooriumil sellistele isikutele kuuluvate sõidukite tekitatud kahju eest hüvitise maksmine.”;

ii) viimane lause asendatakse järgmisega:

“Kõnealune riik edastab kohustuslikust kindlustusest vabastatud isikute ning hüvitise maksmise eest vastutavate asutuste või organite loetelu komisjonile. Komisjon avaldab nimetatud loetelu.”;

b) punktis b asendatakse teine lõik järgmisega:

“Sellisel juhul tagab liikmesriik, et käesoleva punkti esimeses lõigus nimetatud sõidukeid koheldakse samal viisil kui sõidukeid, mille puhul ei ole artikli 3 lõikes 1 sätestatud kindlustuskohustus täidetud. Selle liikmesriigi, kus õnnetus aset leidis, hüvitusorgan esitab seejärel nõude direktiivi 84/5/EMÜ artikli 1 lõikes 4 ettenähtud garantiifondi vastu liikmesriigis, kus on sõiduki põhiasukoht.

Viie aasta möödumisel Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiivi 2005/14/EÜ (millega muudetakse nõukogu direktiive 72/166/EMÜ, 84/5/EMÜ, 88/357/EMÜ ja 90/232/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/26/EÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse kohta) (*), jõustumise kuupäevast esitavad liikmesriigid komisjonile aruande käesoleva punkti rakendamise ja tegeliku kohaldamise kohta. Komisjon esitab pärast nimetatud aruannetega tutvumist vajadusel ettepanekud käesoleva erandi asendamiseks või tühistamiseks.

(*) ELT L 149, 11.6.2005, lk 14”

4. Artiklis 6 ja artikli 7 lõikes 1 jäetakse välja sõnad “või liikmesriigi väljaspool Euroopat asuval territooriumil”.

Artikkel 2

Direktiivi 84/5/EMÜ muudatused

Direktiivi 84/5/EMÜ artikkel 1 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 1

1. Direktiivi 72/166/EMÜ artikli 3 lõikes 1 osutatud kindlustus peab kohustuslikult katma nii vara- kui isikukahju.

2. Ilma et see piiraks võimalike suuremate tagatiste sätestamist liikmesriikides, nõuab iga liikmesriik, et kindlustus oleks kohustuslik vähemalt järgmiste summade ulatuses:

a) isikukahju puhul minimaalne hüvitamise piirmäär 1 000 000 eurot kannatanu kohta või 5 000 000 eurot kindlustusjuhtumi kohta olenemata kannatanute arvust;

b) varakahju puhul 1 000 000 eurot kindlustusjuhtumi kohta olenemata kannatanute arvust.

Liikmesriigid võivad vajadusel kehtestada kuni viieaastase üleminekuperioodi alates Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiivi 2005/14/EÜ (millega muudetakse nõukogu direktiive 72/166/EMÜ, 84/5/EMÜ, 88/357/EMÜ ja 90/232/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/26/EÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse kohta), rakendamise kuupäevast, (*) mille jooksul kohandatakse minimaalsed hüvitamise piirmäärad käesolevas lõikes ette nähtud summadeni.

Liikmesriigid, kes sellise üleminekuperioodi kehtestavad, teavitavad sellest komisjoni ning märgivad ära üleminekuperioodi kestuse.

30 kuu jooksul alates direktiivi 2005/14/EÜ rakendamise kuupäevast suurendavad liikmesriigid tagatise vähemalt pooleni käesolevas lõikes ettenähtud tasemetest.

3. Iga viie aasta järel pärast direktiivi 2005/14/EÜ jõustumist või lõikes 2 ette nähtud üleminekuperioodi lõppu vaadatakse nimetatud lõikes osutatud summad üle, tehes seda koosõlas Euroopa tarbijahinnaindeksiga (ELTHI), mis on sätestatud nõukogu 23. oktoobri 1995. aasta määruses (EÜ) nr 2494/95 (harmoneeritud tarbijahindade indeksi kohta) (**).

Summad kohandatakse automaatselt. Selliseid summasid suurendatakse ELTHI protsentuaalse muutuse võrra vastaval ajavahemikul, see tähendab läbivaatamisele vahetult eelneval viiel aastal, ning ümardatakse lähima 10 000 euro kordseni.

Komisjon teatab kohandatud summad Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning tagab nende avaldamise *Euroopa Liidu Teatajas*.

4. Iga liikmesriik loob organi või annab volitused mõnele organile, kelle ülesandeks on maksta vähemalt kindlustuskohustuse piires hüvitist vara- või isikukahju eest, mille on põhjustanud tundmatu sõiduk või sõiduk, mille puhul ei ole lõikes 1 sätestatud kindlustuskohustus täidetud.

Esimene lõik ei piira liikmesriikide õigust pidada organi makstavat hüvitist subsidiaarseks või mittesubsidiaarseks ega õigust sätestada nõuete lahendamise organi ja õnnetuse põhjustanud isiku või isikute ja muude kindlustusandjate või sotsiaalkindlustusorganite vahel, kes peavad kannatanule sama õnnetuse osas hüvitist maksma. Liikmesriigid ei või organil siiski lubada, et hüvitise maksmise tingimus oleks see, kas kannatanu suudab kuidagi tõendada, et vastutav isik ei suuda hüvitist maksta või keeldub seda tegemast.

5. Kannatanu võib igal juhul pöörduda otse kõnealuse organi poole, kes on pärast seda, kui ta on kannatanult nõutud teabe saanud, kohustatud andma talle põhjendatud vastuse võimaliku hüvitise maksmise kohta.

Liikmesriigid võivad kõnealuse organi siiski hüvitise maksmisest vabastada, kui tegemist on isikutega, kes sisenesid kahju tekitanud sõidukisse vabatahtlikult ja organ suudab tõestada, et need isikud teadsid, et sõiduk oli kindlustamata.

6. Liikmesriigid võivad piirata organi poolt makstavat hüvitist või ta selle maksmisest vabastada, kui varakahju on tekitanud tundmatu sõiduk.

Kui organ on maksnud hüvitist tõsise isikukahju eest samas õnnetuses kannatanule, milles tundmatu sõiduk tekitas varakahju, ei või liikmesriigid siiski välistada varakahju eest hüvitise maksmist põhjusel, et sõiduk on tundmatu. Sellest olenemata võivad liikmesriigid nimetatud varakahju puhul ette näha kuni 500 euro suuruse kannatanu omavastutuse.

Tingimused, mille alusel saab isikukahju tõsiseks pidada, määratletakse kooskõlas selle liikmesriigi õigusaktide või haldusnormidega, kus õnnetus aset leidis. Sellega seoses võib liikmesriik muu hulgas arvesse võtta, kas vigastus nõudis haiglaravi.

7. Iga liikmesriik kohaldab organi poolse hüvitise maksmise suhtes oma õigus- ja haldusnorme, ilma et see piiraks ühtegi teist kannatanule soodsamat tava.

(*) ELT L 149, 11.6.2005, lk 14.

(**) EÜT L 257, 27.10.1995, lk 1. Määrust on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1)."

Artikkel 3

Direktiivi 88/357/EMÜ muudatus

Direktiivi 88/357/EMÜ artikli 12a lõike 4 neljanda lõigu teine lause jäetakse välja.

Artikkel 4

Direktiivi 90/232/EMÜ muudatused

Direktiivi 90/232/EMÜ muudetakse järgmiselt.

1. Artiklis 1 lisatakse esimese ja teise lõigu vahele järgmine lõik:

“Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed et tagada, et iga kindlustuspoliisis sisalduv seadus- või lepingujärgne tingimus, mis jätab kaassõitja kindlustuskaitse alt välja põhjendusel, et ta teadis või oleks pidanud teadma, et sõidukijuht oli õnnetuse ajal alkoholi või mingi muu joovastava aine mõju all, loetakse sellise kaassõitja nõude suhtes kehtetuks.”

2. Lisatakse järgmine artikkel:

“Artikkel 1a

Direktiivi 72/166/EMÜ artikli 3 lõikes 1 osutatud kindlustus katab isiku- ja varakahju, mis on tekitatud jalakäijatele, jalgratturitele ja muudele mootori jõuta liiklejatele, kellel on mootorsõiduki osalusega õnnetuse tulemusel õigus hüvitisele vastavalt siseriiklikule tsiviilõigusele. Käesolev artikkel ei piira tsiviilvastutust ega kahjusumma suurust.”

3. Artiklis 2 asendatakse esimene taane järgmisega:

“— katavad ühtse kindlustusmakse põhjal ja kogu lepingu kehtivusaja vältel kogu ühenduse territooriumi, kaasa arvatud ajavahemikul, kui sõiduk asub lepingu kehtivusaja vältel teises liikmesriigis; ja”.

4. Lisatakse järgmised artiklid:

“Artikkel 4a

1. Erandina direktiivi 88/357/EMÜ (*) artikli 2 punkti d teisest taandest, kui sõiduk on lähetatud ühest liikmesriigist teise, käsitletakse sihtliikmesriiki 30 päeva jooksul riski asukohaliikmesriigina kohe kui ostja on sõiduki tarne vastu võtnud, olenemata sellest, et sõiduk ei ole veel ametlikult sihtliikmesriigis registreeritud.

2. Juhul kui sõiduk satub õnnetusse käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud ajavahemiku jooksul, ja kui ta pole veel kindlustatud, vastutab sihtliikmesriigi direktiivi 84/5/EMÜ artikli 1 lõikes 4 osutatud organ nimetatud direktiivi artiklis 1 ette nähtud hüvitise eest.

Artikkel 4b

Liikmesriigid tagavad, et kindlustusvõtjal on õigus igal ajal taotleda teatist kolmandate osapoolte hüvitisnõuete või nende puudumise kohta kindlustuslepinguga kaetud sõiduki või sõidukite kohta vähemalt lepingulisele suhtele eelneva viie aasta jooksul. Kindlustusselts või organ, mis on liikmesriigi poolt määratud kohustuslikku kindlustust sõlmima või nimetatud teatise koostama, väljastab kindlustusandjale sellise teatise viieteistkümnepäeva jooksul pärast taotluse esitamist.

Artikkel 4c

Kindlustusseltsid ei või nõuda direktiivi 72/166/EMÜ artikli 3 lõikes 1 osutatud kindlustuse osas kannatanutel omavastutuse kandmist.

Artikkel 4d

Liikmesriigid tagavad, et direktiivi 72/166/EMÜ artikli 3 lõikes 1 osutatud kindlustusega kaetud sõidukite põhjustatud õnnetustes kannatanutel on kindlustusseltsi vastu vahetu nõudeõigus, mis katab vastutava isiku tsiviilvastutuse.

Artikkel 4e

Liikmesriigid kehtestavad direktiivi 2000/26/EÜ (**) artikli 4 lõikes 6 sätestatud korra nõuete lahendamiseks, mis tulenevad direktiivi 72/166/EMÜ artikli 3 lõikes 1 osutatud kindlustusega kaetud sõiduki põhjustatud õnnetusest.

Õnnetuste puhul, millega seotud nõuded võib lahendada direktiivi 72/166/EMÜ artikli 2 lõikes 2 sätestatud liikluskindlustuse rahvuslike büroode süsteem, kehtestavad liikmesriigid sama korra, mis on sätestatud direktiivi 2000/26/EÜ artikli 4 lõikes 6. Käesoleva korra kohaldamisel mõistetakse viidet kindlustusseltsile kui viidet direktiivi 72/166/EMÜ artikli 1 punktis 3 määratletud liikluskindlustuse rahvuslikele büroodele.

(*) Teine nõukogu 22. juuni 1988. aasta direktiiv 88/357/EMÜ otsekindlustustegevusega, välja arvatud elukindlustustegevusega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta, millega nähakse ette sätted teenuste osutamise vabaduse tegeliku kasutamise hõlbustamiseks (EÜT L 172, 4.7.1988, lk 1). Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/26/EÜ (EÜT L 181, 20.7.2000, lk 65).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. mai 2000. aasta direktiiv 2000/26/EÜ mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (Neljas liikluskindlustuse direktiiv) (EÜT L 181, 20.7.2000, lk 65).”

5. Artikli 5 lõige 1 asendatakse järgmisega:

“1. Liikmesriigid tagavad, ilma et see piiraks nende direktiivist 2000/26/EÜ tulenevaid kohustusi, et kooskõlas direktiivi 2000/26/EÜ artikliga 5 rajatud või heaks kiidetud teabekeskused annavad nimetatud artiklis täpsustatud teavet direktiivi 72/166/EMÜ artikli 3 lõikes 1 osutatud kindlustusega kaetud sõiduki põhjustatud õnnetuses osalejatele.”

*Artikkel 5***Direktiivi 2000/26/EÜ muudatused**

Direktiivi 2000/26/EÜ muudetakse järgmiselt.

1. Lisatakse järgmine põhjendus:

“(16a) Vastavalt artikli 11 lõike 2 koostoimele nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 (kohtualluvuse ja kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades) (*) artikli 9 lõike 1 punktiga b võivad kannatanud osapooled alustada kohtumenetlust tsiviilvastutuskindlustuse pakkuja vastu liikmesriigis, kus on nende alaline elu- või asukoht.

(*) EÜT L 12, 16.1.2001, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 2245/2004 (ELT L 381, 28.12.2004, lk 10).”

2. Artikli 4 lõige 8 asendatakse järgmisega:

“8. Nõuete lahendamise eest vastutava esindaja määramine ei tähenda iseenesest filiaali avamist direktiivi 92/49/EMÜ artikli 1 punkti b tähenduses, ja nõuete lahendamise eest vastutavat esindajat ei loeta üksuseks direktiivi 88/357/EMÜ artikli 2 punkti c tähenduses või

— üksuseks 27. septembri 1968. aasta Brüsseli konventsioonile kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (*) — Taani puhul,

— üksuseks määruse (EÜ) nr 44/2001 — teiste liikmesriikide puhul.

(*) EÜT C 27, 26.1.1998, lk 1 (konsolideeritud versioon).”

3. Artikli 5 lõike 1 punkti a alapunkti 2 alapunkt ii) jäetakse välja.

4. Lisatakse järgmine artikkel:

“Artikkel 6a

Keskasutus

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et lihtsustada nõuete lahendamiseks vajalike lähteandmete õigeaegset kättesaadavust kannatanutele, nende kindlustusandjatele või nende seaduslikele esindajatele.

Vajadusel tehakse igas liikmesriigis nimetatud lähteandmed elektrooniliselt kättesaadavaks keskses andmepangas ja nõudega seotud osapooltel on sinna juurdepääs nende selgesõnalisel nõudmisel.”

Artikkel 6

Rakendamine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 11 juuniks 2007. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendes meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile.

Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid võivad vastavalt asutamislepingule säilitada või kehtestada sätteid, mis on kannatanule soodsamad kui käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud sätted.

3. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 7

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub Euroopa Liidu Teatajas avaldamise päeval.

Artikkel 8

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 11. mai 2005

Euroopa Parlamendi nimel
president

J. P. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel
eesistuja

N. SCHMIT

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2005/29/EÜ,

11. mai 2005,

mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Asutamislepingu artikli 153 lõige 1 ja lõike 3 punkt a näevad ette, et ühendus aitab kaasa kõrgetasemelise tarbijakaitse saavutamisele meetmetega, mida ta võtab vastavalt asutamislepingu artiklile 95.

(2) Vastavalt asutamislepingu artikli 14 lõikele 2 hõlmab siseturg sisepiirideta ala, mille ulatuses tagatakse kaupade ja teenuste vaba liikumine ning asutamisevabadus. Ausate kaubandustavade arendamine sisepiirideta alal on piiriülese kaubandustegevuse edendamisel äärmiselt oluline.

(3) Ebaausaid kaubandustavasid käsitlevad liikmesriikide õigusaktid erinevad üksteisest oluliselt, mis võib märgatavalt moonutada konkurentsi ning takistada siseturu tõrgeteta toimimist. Reklaami valdkonnas kehtestab nõukogu

10. septembri 1984. aasta direktiiv 84/450/EMÜ eksitava ja võrdleva reklaami kohta ⁽³⁾ miinimumkriteeriumid eksitava reklaami käsitlevate õigusaktide ühtlustamiseks, kuid ei takista liikmesriike säilitamast või vastu võtmast tarbijatele ulatuslikumat kaitset pakkuvaid meetmeid. Selle tulemusena erinevad liikmesriikide eksitava reklaami alased sätted üksteisest märkimisväärselt.

(4) Need erinevused põhjustavad ebakindlust siseriiklike eeskirjade kohaldamise osas tarbijate majandushuve kahjustavate ebaausate kaubandustavade suhtes, ning tekitavad ettevõtjaid ja tarbijaid mõjutavaid mitmeid tõkkeid. Kõnealused tõkked suurendavad ettevõtete kulutusi siseturu vabaduste kasutamisel, eelkõige juhul kui ettevõtted soovivad tegeleda piiriülese turustamise, reklaamikampaaniate ning müügi edendamisega. Samuti muudavad sellised tõkked tarbijad ebakindlaks oma õiguste suhtes ning vähendavad nende usaldust siseturu vastu.

(5) Ühtsete eeskirjade puudumisel ühenduse tasandil saaks takistusi piiriülesele kaupade ja teenuste vabale liikumisele ning asutamisevabadusele põhjendada Euroopa Ühenduste Kohtu kohtupraktikaga niivõrd, kui takistustega püütakse kaitsta tunnustatud avalike huvide eesmarke ja kui nad on nimetatud eesmärkidega vastavuses. Pidades silmas asutamislepingu ja ühenduse teiseste õigusaktide liikumisvabadust käsitlevates sätetes ette nähtud ühenduse eesmarke ning vastavalt komisjoni komertsteadaannete poliitikale, nagu osutatud komisjoni teadaandes "Järg rohelisele raamatule siseturu komertsteadaannete kohta", tuleks kõnealused takistused kõrvaldada. Need takistused saab kõrvaldada üksnes ühenduse tasandil ühtsete eeskirjade kehtestamisega, mis tagavad tarbijakaitse kõrge taseme, ning täpsustades ühenduse tasandil teatavaid õiguslikke printsiipe määral, mida on vaja siseturu nõuetekohaseks toimimiseks ja õiguskindluse nõude täitmiseks.

⁽¹⁾ ELT C 108, 30.4.2004, lk 81.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 20. aprilli 2004. aasta aramus (ELT C 104 E, 30.4.2004, lk 260), nõukogu 15. novembri 2004. aasta ühine seisukoht (ELT C 38 E, 15.2.2005, lk 1), Euroopa Parlamendi 24. veebruari 2005. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 12. aprilli 2005. aasta otsus.

⁽³⁾ EÜT L 250, 19.9.1984, lk 17. Direktiivi on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 97/55/EÜ (EÜT L 290, 23.10.1997, lk 18).

- (6) Seega ühtlustab käesolev direktiiv liikmesriikide õigusaktid, mis käsitlevad ebaausaid kaubandustavasid, sealhulgas ebaausat reklaami, mis kahjustavad otseselt tarbijate majandushuve ja seeläbi kaudselt seaduskuulekate konkurentide majandushuve. Vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele kaitseb käesolev direktiiv tarbijaid kõnealuste ebaausate kaubandustavade oluliste tagajärgede eest, kuid tunnustab, et teatud juhtudel võib nende mõju olla tarbijatele tühine. Direktiiv ei hõlma ega mõjuta siseriiklikke õigusakte, mis käsitlevad ebaausaid kaubandustavasid, mis kahjustavad ainult konkurentide majandushuve või mis on seotud ettevõtjatevaheliste tehingutega; võttes täies ulatuses arvesse subsidiaarsuspõhimõtet, saavad liikmesriigid soovi korral neid tavasid kooskõlas ühenduse õigusega jätkuvalt reguleerida. Samuti ei hõlma ega mõjuta käesolev direktiiv direktiivi 84/450/EMÜ sätteid, mis käsitlevad ettevõtjaid, kuid mitte tarbijaid eksitavat reklaami ning võrdlevat reklaami. Samuti ei mõjuta käesolev direktiiv tunnustatud reklaami- ega turustustavasid, näiteks õiguspärasest tootepaigutusest, kaubamärgi eristamisest või stiimulite pakkumisest, mis võivad õiguspäraselt mõjutada tarbijate ettekujutust toodetest ning mõjutada tarbijate käitumist, kahjustamata nende võimet teha teadlikke valikuid.
- (7) Käesolev direktiiv käsitleb kaubandustavasid, mis on otseselt seotud tarbija poolt toodete suhtes tehtavate tehinguotsuste mõjutamisega. See ei käsitle kaubandustavasid, mida järgitakse eelkõige muudel eesmärkidel, sealhulgas seoses investoritele mõeldud kommertstedaannetega, näiteks aastaaruannete ja ettevõtte reklaamväljaannetega. Direktiiv ei käsitle maitse ja moraalinormidega seotud õiguslikke nõudeid, mis on liikmesriigiti väga erinevad. Teatavad kaubandustavad, näiteks tänaval inimestele müügipakkumiste tegemine, võivad kultuurilistel põhjustel olla liikmesriikides soovimatud. Liikmesriikidele peaks seetõttu jääma võimalus vastavalt ühenduse õigusele jätkuvalt keelustada kaubandustavasid oma territooriumil maitsest ja moraalinormidest tulenevatel põhjustel isegi juhul, kui sellised tavad ei piira tarbijate valikuvabadust. Käesoleva direktiivi, eriti selle üldklauslite kohaldamisel tuleks asjaomase üksikjuhtumi konteksti täielikult arvesse võtta.
- (8) Käesolev direktiiv kaitseb otseselt tarbijate majandushuve ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausate kaubandustavade eest. Sellega kaitseb direktiiv kaudselt ka seaduskuulekaid ettevõtjaid konkurentide eest, kes käesolevas direktiivis sätestatud eeskirju ei järgi, ning garanteerib seega direktiiviga ühtlustatud valdkonnas ausa konkurentsi. Endastmõistetavalt on muid kaubandustavasid, mis kahjustamata tarbijaid, võivad tekitada kahju konkurentidele ning äriklientidele. Komisjon peaks hoolikalt uurima vajadust ühenduse meetmete järele väljapoole käesoleva direktiivi reguleerimisala jääva ebaausa konkurentsi valdkonnas ja tegema vajadusel seadusandliku ettepaneku nende ebaausa konkurentsi muude aspektide käsitlemiseks.
- (9) Käesolev direktiiv ei piira ebaausa kaubandustava tõttu kahju kannatanud üksikisikute poolt hagi esitamist. Samuti ei piira see lepinguõigust, intellektuaalomandi õigust, toodete tervisekaitse- ja ohutusnõudeid, asutamistingimusi ja lubade andmise korda käsitlevate ühenduse ja siseriiklike eeskirjade, sealhulgas vastavalt ühenduse õigusele hasartmänge käsitlevate eeskirjade ning ühenduse konkurentsi-eeskirjade ja nende siseriiklike rakendussätete kohaldamist. Seega saavad liikmesriigid sõltumata ettevõtja asukohast tarbijate ohutuse ja tervisekaitse eesmärgil oma territooriumil säilitada või kehtestada kaubandustavade piiranguid ja keelde näiteks alkoholi, tubaka või ravimite suhtes. Finantsteenuste ja kinnisvara puhul on nende kompleksuse ja nendega kaasneva suure riski tõttu vajalikud üksikasjalikud nõuded, sealhulgas ettevõtjate positiivsed kohustused. Sel põhjusel ei piira käesolev direktiiv liikmesriikide õigust kaitsta tarbijate majandushuve finantsteenuste ja kinnisvara valdkonnas käesoleva direktiivi sätetes ettenähtust ulatuslikumalt. Käesoleva direktiiviga ei ole asjakohane reguleerida väärismetallist toodete sisalduse tõendamist ja märkimist.
- (10) Tuleb tagada käesoleva direktiivi ja kehtiva ühenduse õiguse ühtsus, eelkõige juhul, kui üksikasjalikke ebaausaid kaubandustavasid käsitlevaid sätteid kohaldatakse konkreetsete valdkondade suhtes. Seetõttu muudetakse käesoleva direktiiviga direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 1997. aasta direktiivi 97/7/EÜ tarbijakaitse kohta seoses kauglepingutega, ⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiivi 98/27/EÜ tarbijate huve kaitsvate ettekirjutuste kohta ⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2002. aasta direktiivi 2002/65/EÜ, milles käsitletakse tarbijale suunatud finantsteenuste kaugturustust ⁽³⁾. Seepärast kohaldatakse käesolevat direktiivi ainult juhul, kui puuduvad ühenduse õiguse erisätted, millega reguleeritakse ebaausate kaubandustavade teatavaid aspekte, näiteks

⁽¹⁾ EÜT L 144, 4.6.1997, lk 19. Direktiivi on muudetud direktiiviga 2002/65/EÜ (EÜT L 271, 9.10.2002, lk 16).

⁽²⁾ EÜT L 166, 11.6.1998, lk 51. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2002/65/EÜ.

⁽³⁾ EÜT L 271, 9.10.2002, lk 16.

esitatavaid nõudeid ja tarbijale teabe esitamise viisi käsitlevaid eeskirju. Direktiiv tagab tarbijakaitse juhul, kui ühenduse tasandil puuduvad üksikasjalikud valdkondlikud õigusaktid ning keelab ettevõtjatel luua valet muljet toodete olemusest. See on eriti oluline komplekssete, tarbijatele kõrge riskiastmega toodete puhul, näiteks teatavate finantsteenustest toodete puhul. Seega täiendab käesolev direktiiv ühenduse *acquis*'d, mida kohaldatakse tarbijate majandushuve kahjustavate kaubandustavade suhtes.

(11) Käesoleva direktiivi abil siseriiklike õigusnormide ühtlustamisega saavutatud lähenemise kõrge tase tagab tarbijakaitse ühtse kõrge taseme. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse tarbijate majanduskäitumist moonutavate ebaausate kaubandustavade ühtne üldine keeld. Direktiiv sätestab ka eeskirjad agressiivsete kaubandustavade kohta, mis ei ole hetkel ühenduse tasandil reguleeritud.

(12) Ühtlustamine suurendab tunduvalt nii tarbijate kui ettevõtjate õiguskindlust. Nii tarbijad kui ettevõtjad saavad lähendada ühtset, selgelt määratletud õiguslikel printsiipidel rajanevat regulatiivraamistikust, mis reguleerib ebaausate kaubandustavade kõiki aspekte kogu ELis. Selle tulemusena kõrvaldatakse tarbijate majandushuve kahjustavaid ebaausaid kaubandustavasid käsitlevate eeskirjade killustatusest tulenevad tõkked ja see võimaldab kõnealusel alal rajada siseturu.

(13) Ühenduse eesmärkide saavutamiseks siseturu tõkete eemaldamise kaudu tuleb liikmesriikide kehtivad, üksteisest erinevad üldklauslid ja õiguslikud printsiibid asendada. Käesoleva direktiiviga kehtestatud ühtne üldine keeld hõlmab seetõttu tarbijate majanduskäitumist moonutavaid kaubandustavasid. Tarbijate usalduse suurendamiseks tuleks nimetatud üldist keeldu kohaldada võrdselt nii väljaspool ettevõtja ja tarbija vahelist lepingulist suhet järgitavate ebaausate kaubandustavade suhtes kui pärast lepingu sõlmimist ja lepingu täitmise ajal järgitavate ebaausate kaubandustavade suhtes. Üldist keeldu täpsustatakse eeskirjadega enimlevinud kahte tüüpi kaubandustavade kohta, nimelt eksitavate kaubandustavade ja agressiivsete kaubandustavade kohta.

(14) On soovitatav, et eksitavad kaubandustavad hõlmaksid neid tavasid, sealhulgas eksitavat reklaami, mis tarbijat eksitusse viies takistavad teda tegemast teadlikke ja seega tõhusaid

valikuid. Kooskõlas eksitavat reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ja tavadega liigitab käesolev direktiiv eksitavad tavad eksitavaks tegevuseks ja eksitavaks tegevusetuseks. Tegevusetuse osas sätestab käesolev direktiiv piiratud hulga olulist teavet, mida tarbija vajab teadlike tehinguotsuste tegemiseks. Sellist teavet ei pea avaldama kõigis reklaamides, vaid ainult juhul, kui ettevõtja teeb ostukutse, mis on käesolevas direktiivis selgelt määratletud mõiste. Käesoleva direktiiviga võetud täieliku ühtlustamise lähenemisviisi ei takista liikmesriike sätestamast siseriiklikes õigusaktides konkreetsete toodete, näiteks kollektsiooniesemete või elektrikaupade, põhiomadusi, millest mitteteavitamist ostukutse tegemisel loetakse oluliseks. Käesoleva direktiivi eesmärgiks ei ole vähendada tarbijate valikuid, keelates muude toodetega sarnanevate toodete reklaami, välja arvatud juhul, kui nimetatud sarnasus tekitab tarbijates segadust toote kaubandusliku päritolu osas ja on seetõttu eksitav. Käesolev direktiiv ei tohiks piirata kehiva ühenduse õiguse kohaldamist, mis näeb liikmesriikidele kaubandustavade osas selgelt ette valiku tarbijakaitse mitme reguleerimismeetme vahel. Eelkõige ei piira käesolev direktiiv Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiivi 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuset elektронilise side sektoris, ⁽¹⁾ artikli 13 lõike 3 kohaldamist.

(15) Kui ühenduse õigusaktides on sätestatud kommertsteadaannete, reklaami ning turustamisega seotud teabele esitatavad nõuded, siis loetakse kõnealust teavet käesoleva direktiivi alusel oluliseks. Liikmesriigid saavad säilitada teabele esitatavad nõuded, mis on seotud lepinguõigusega või lepinguõiguslike tagajärgedega, või neid lisada, kui see on lubatud kehtivate ühenduse õigusaktide miinimumklauslitaga. Selliste *acquis*'s sisalduvate teabele esitatavate nõuete mittetäielik nimekirj on II lisas. Arvestades käesoleva direktiiviga võetud täieliku ühtlustamise lähenemisviisi, loetakse käesoleva direktiivi artikli 7 lõike 5 tähenduses oluliseks ainult ühenduse õigusaktide kohaselt nõutavat teavet, ühenduse õigusaktide miinimumklauslite alusel liikmesriikide poolt kehtestatud teabele esitatavate nõuete väljajätmine ei tähenda eksitavat tegevusetust käesoleva direktiivi alusel. Seevastu saavad liikmesriigid, kui seda lubavad ühenduse õigusaktide miinimumklauslid, kooskõlas ühenduse õigusaktidega säilitada või kehtestada rangemaid sätteid, et tagada tarbijate individuaalsete lepinguliste õiguste kaitse kõrgem tase.

⁽¹⁾ EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.

- (16) Agressiivseid kaubandustavasid käsitlevad sätted peaksid hõlmama neid tavasid, mis märkimisväärselt piiravad tarbijate valikuvabadust. Nende hulka kuuluvad tavad, mis hõlmavad ahistamist, sundi, sealhulgas füüsilise jõu kasutamist, ja liigset mõjutamist.
- (17) Suurema õiguskindluse tagamiseks on soovitat määratleda need kaubandustavad, mis on ebaausad kõigil tingimustel. Seepärast on I lisas selliste tavade täielik nimekiri. Need on ainukesed kaubandustavad, mida võib lugeda ebaausateks, hindamata iga üksikjuhtumi vastavust artiklite 5–9 sätetele. Seda nimekirja saab muuta ainult käesolevat direktiivi läbi vaadates.
- (18) Kõiki tarbijaid tuleks kaitsta ebaausate kaubandustavade eest; Euroopa Kohus on alates direktiivi 84/450/EMÜ jõustamisest pidanud reklaamialaste kohtuasjade lahendamisel vajalikuks uurida mõju kujuteldavale tüüpilisele tarbijale. Vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele ning võimaldamaks selles sisalduvate kaitsemehhanismide tõhusat rakendamist võtab käesolev direktiiv võrdluse aluseks mõõdukalt teavet omava ja mõõdukalt tähelepaneliku ning ettevaatliku keskmise tarbija vastavalt Euroopa Kohtu tõlgendusele, võttes samuti arvesse sotsiaalseid, kultuurilisi ja lingvistilisi näitajaid; kuid hõlmab samuti sätteid, millega välditakse nende tarbijate ärakasutamist, kes neile iseloomulike omaduste tõttu on iseäranis kahjustatavad ebaausate kaubandustavade tõttu. Kui kaubandustava on suunatud teatavale tarbijarühmale, näiteks lastele, on soovitat, et hinnataks kaubandustava mõju selle rühma keskmisele liikmele. Seega tuleks nende kaubandustavade nimekirja, mis loetakse ebaausateks kõigil tingimustel, lisada lapsi otsese ostusurve eest kaitsev säte, samas täielikult keelamata lastele suunatud reklaami. Keskmise tarbija test ei ole statistiline test. Siseriiklikud kohtud või asutused peavad iga juhtumi puhul kasutama keskmise tarbija tüüpilise reaktsiooni kindlaksmääramisel oma otsustusvõimet, võttes arvesse Euroopa Kohtu kohtupraktikat.
- (19) Kui tarbijad on neile teatud iseloomulike omaduste, näiteks vanuse, füüsilise või vaimse puude või kergeusklikkuse tõttu eriti vastuvõtlikud kaubandustava või sellega seotud toote suhtes, ning kui nimetatud tava järgides moonutatakse tõenäoliselt ainult selliste tarbijate majanduskäitumist viisil, mida ettevõtja võib õigustatult ette näha, tuleks tagada nende tarbijate piisav kaitse, hinnates selleks kaubandustava mõju kõnealuse tarbijarühma keskmisele liikmele.
- (20) On vaja näha ette käitumiskoodeksid, mis võimaldavad ettevõtjatel käesoleva direktiivi põhimõtteid konkreetsetes majandusvaldkondades tõhusalt rakendada. Valdkondades, kus on kehtestatud ettevõtjate käitumist reguleerivad kohustuslikud erinõuded, on asjakohane, et need kajastaksid ka vastava valdkonna ametialase hoolikuse nõudeid. Käitumiskoodeksite omanike poolt ebaausate kaubandustavade kõrvaldamiseks siseriiklikul või ühenduse tasandil teostatava kontrolliga võib vältida vajadust haldus- või kohtumenetluse järele ning seepärast tuleks seda toetada. Tarbijakaitse kõrge taseme saavutamise eesmärgil võiks käitumiskoodeksitest teavitada ning nende koostamisse kaasata tarbijaorganisatsioone.
- (21) Isikute ja organisatsioonide, kellel on vastavalt siseriiklikele õigusaktidele küsimuse vastu õigustatud huvi, käsutuses peavad olema õiguskaitsevahendid menetluse algatamiseks ebaausate kaubandustavade vastu kas kohtus või sellises haldusasutuses, kes on pädev kaebuste üle otsustama või asjakohast kohtumenetlust algatama. Tõendamiskohustus määratakse kindlaks siseriikliku õiguse alusel, kuid kohtutel ja haldusasutustel tuleks võimaldada nõuda ettevõtjatel teendite esitamist nende poolt esitatud faktiliste väidete õigsuse kohta.
- (22) Liikmesriikidel tuleb kehtestada karistused käesoleva direktiivi sätete rikkumiste eest ja tagada nende jõustamine. Need karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (23) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke – kõrvaldada siseturu toimimise tõkked, milleks on siseriiklikud ebaausaid kaubandustavasid käsitlevad õigusaktid, ning tagada ühtne kõrge tarbijakaitse tase liikmesriikide ebaausaid kaubandustavasid käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kaudu – ei ole võimalik piisaval määral saavutada liikmesriikide tasandil ja need on seega paremini saavutatavad ühenduse tasandil, võib ühenduse vastu võtta meetmeid vastavalt asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuspõhimõttele. Vastavalt nimetatud artiklis sätestatud proportsionaalsuspõhimõttele ei lähe käesolev direktiiv kaugemale sellest, mis on vajalik siseturu toimimise tõkete kõrvaldamiseks ja ühtse kõrge tarbijakaitse taseme saavutamiseks.
- (24) Selleks et tagada siseturu toimimise tõkete kõrvaldamine ja tarbijakaitse kõrge taseme saavutamine, tuleks käesolev direktiiv uuesti läbi vaadata. Läbivaatamise tulemusena võib komisjon koostada ettepaneku käesoleva direktiivi muutmiseks, mis võib sisaldada artikli 3 lõikes 5 sätestatud erandi piiratud pikendamist ja/või muudatusi muudes

tarbijakaitset käsitlevates õigusaktides, mis kajastavad komisjoni tarbijapoliitika strateegiaga võetud kohustust kehtiv *acquis* ühtse kõrge tarbijakaitse taseme saavutamiseks läbi vaadata.

- (25) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja peetakse kinni iseäranis Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga tunnustatud põhimõtetest,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

1. PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Eesmärk

Käesoleva direktiivi eesmärk on aidata kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele ja tarbijakaitse kõrge taseme saavutamisele, lähendades tarbijate majandushuve kahjustavad ebaausaid kaubandustavasid käsitlevad liikmesriikide õigus- ja haldusnormid.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *tarbija* – füüsiline isik, kes käesoleva direktiiviga hõlmatud kaubandustavade raames tegutseb eesmärkidel, mis ei ole seotud tema kaubandus-, majandus-, käsitöö- ega kutsetegevusega;
- b) *ettevõtja* – füüsiline või juriidiline isik, kes käesoleva direktiiviga hõlmatud kaubandustavade raames tegutseb eesmärkidel, mis on seotud tema kaubandus-, majandus-, käsitöö- või kutsetegevusega, ning ettevõtja nimel või huvides tegutsev isik;
- c) *toode* – kaubad või teenused, sealhulgas kinnisvara ning õigused ja kohustused;
- d) *ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud kaubandustavad* (edaspidi ka *kaubandustavad*) – ettevõtjapoolne tegevus, tegevusetus, teguviis või esitusviis, kommertstedaanne, sealhulgas reklaam ja turustamine, mis on otseselt seotud toote reklaamimise, müügi või tarnimisega tarbijatele;
- e) *tarbijate majanduskäitumise oluline moonutamine* – kaubandustava järgimine eesmärgiga märgatavalt kahjustada tarbijate võimet teha teadlikke valikuid, pannes tarbija seetõttu tegema tehinguotsust, mida ta muul juhul ei oleks teinud;
- f) *käitumiskodeks* – liikmesriikide õigus- või haldusnormidega kehtestamata kokkulepe või eeskirjade kogum, milles on määratletud nende ettevõtjate käitumine, kes kohustuvad seda käitumiskodeksit ühe või mitme konkreetse kaubandustava või ettevõtlusvaldkonna osas järgima;
- g) *käitumiskodeksi omanik* – üksus, sealhulgas ettevõtja või ettevõtjate grupp, kes vastutab käitumiskodeksi koostamise ja läbivaatamise eest ja/või kontrollib käitumiskodeksi täitmist seda järgima kohustunud isikute poolt;
- h) *ametialane hoolikus* – erioskuste tase ja hoolikus, mille kasutamist tarbijate suhtes võib ettevõtjalt õigustatult eeldada, ja mis on vastavuses ausate kaubandustavade ja/või hea usu üldpõhimõttega ettevõtja tegevusalal;
- i) *ostukutse* – kommertstedaanne, milles on nimetatud toote omadused ja hind kommertstedaande edastamisvahendile kohasel viisil ja mis seega võimaldab tarbijal ostu sooritada;
- j) *liigne mõjutamine* – tarbija suhtes jõupositsiooni ärakasutamise surve avaldamiseks (sealhulgas kasutamata füüsilist jõudu või ähvardamata seda kasutada) viisil, mis märkimisväärselt piirab tarbija võimet teha teadlikke valikuid;
- k) *tehinguotsus* – tarbija mis tahes otsus selle kohta, kas, kuidas ja millistel tingimustel ostu sooritada, kas selle eest täies ulatuses või osadena maksta, toode endale jätta või sellest loobuda või toote suhtes lepingujärgseid õigusi kasutada ning selle kohta, kas tarbija otsustab tegutseda või tegutsemisest hoiduda;
- l) *reguleeritud kutseala* – kutsetegevus või grupp kutsetegevusi, millele juurdepääsu või millel tegutsemise või millel tegutsemise viisidest ühe otseseks või kaudseks tingimuseks on kindla kutsevalifikatsiooni omamine vastavalt õigus- või haldusnormidele.

Artikkel 3
Reguleerimisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse artiklis 5 sätestatud ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausate kaubandustavade suhtes enne ja pärast tootega seonduva äritehingu sõlmimist ja selle ajal.

2. Käesolev direktiiv ei piira lepinguõiguse kohaldamist ja eelkõige lepingu kehtivust, koostamist ja mõju käsitlevate eeskirjade kohaldamist.

3. Käesolev direktiiv ei piira toodete tervisekaitse- ja ohutusnõudeid käsitlevate ühenduse või siseriiklike eeskirjade kohaldamist.

4. Kui käesoleva direktiivi sätted on vastuolus ebaausate kaubandustavade konkreetseid aspekte reguleerivate muude ühenduse eeskirjadega, siis on viimati nimetatud eeskirjad ülimuslikud ning neid kohaldatakse kõnealuste konkreetsete aspektide suhtes.

5. Kuue aasta jooksul alates 12.6.2007 saavad liikmesriigid käesoleva direktiiviga ühtlustatavas valdkonnas jätkuvalt kohaldada siseriiklike õigusnorme, mis on käesolevast direktiivist rangemad või üksikasjalikumad ning millega rakendatakse minimaalse ühtlustamise klausleid sisaldavaid direktiive. Kõnealused meetmed peavad tagama, et tarbijad on piisavalt kaitstud ebaausate kaubandustavade eest ning need peavad olema proportsionaalsed kõnealuse eesmärgi saavutamiseks. Artiklis 18 nimetatud läbivaatamine võib vajaduse korral sisaldada ettepanekut käesoleva erandi pikendamiseks täiendavaks piiratud perioodiks.

6. Liikmesriigid teatavad komisjonile viivitamata lõike 5 alusel kohaldatud siseriiklikest sätetest.

7. Käesolev direktiiv ei piira kohtute pädevust kindlaksmääravate eeskirjade kohaldamist.

8. Käesolev direktiiv ei piira asutamistingimuste või lubade andmise kordade või deontoloogiliste käitumiskoodeksite või muude reguleeritud kutsealadele kehtestatud erireeglite, mille eesmärk on tagada kutsealade esindajate usaldusväarsuse kõrge tase, kohaldamist, mida liikmesriigid võivad vastavalt ühenduse õigusele kutsealade esindajatele kehtestada.

9. Direktiivis 2002/65/EÜ määratletud "finantsteenuste" ja kinnisvara suhtes võivad liikmesriigid käesoleva direktiiviga ühtlustatavas valdkonnas kehtestada sellest rangemaid või üksikasjalikumaid nõudeid.

10. Käesolevat direktiivi ei kohaldata liikmesriikide nende õigus- ja haldusnormide kohaldamise suhtes, mis käsitlevad väärismetalltoodete väärismetalli proovi tõendamist ja märkimist.

Artikkel 4

Siseturg

Liikmesriigid ei piira teenuste osutamise vabadust ega kaupade vaba liikumist käesoleva direktiiviga lähendatava valdkonnaga seotud põhjustel.

2. PEATÜKK

EBAAUSAD KAUBANDUSTAVAD

Artikkel 5

Ebaausate kaubandustavade keeld

1. Ebaausad kaubandustavad on keelatud.

2. Kaubandustava on ebaaus, kui see:

a) on vastuolus ametialase hoolikuse nõuetega

ja

b) seoses mingi tootega moonutab oluliselt või tõenäoliselt moonutab oluliselt selle keskmise tarbija majanduskäitumist, kes tootega kokku puutub või kellele see on suunatud, või tarbijarühma keskmise liikme majanduskäitumist, kui kaubandustava on suunatud teatavale tarbijarühmale.

3. Kaubandustavasid, mis tõenäoliselt moonutavad oluliselt ainult selliste selgesti eristatavate tarbijarühmade majanduskäitumist, kes oma vaimse või füüsilise puude, vanuse või kergeusklikkuse tõttu on eriti vastuvõtlikud kaubandustava või sellega seotud toote suhtes viisil, mille ettenägemist võib ettevõtjalt õigustatult eeldada, hinnatakse lähtudes selle mõjust kõnealuse tarbijarühma keskmisele liikmele. See ei piira üldist ja seaduslikku reklaamitava esitada liialdavaid väiteid või väiteid, mida ei tule võtta sõna-sõnalt.

4. Eelkõige on ebaausad need kaubandustavad, mis:

a) on eksitavad vastavalt artiklitele 6 ja 7

või

b) on agressiivsed vastavalt artiklitele 8 ja 9.

5. I lisas on selliste kaubandustavade nimekiri, mida loetakse ebaausateks kõigil tingimustel. Kõikides liikmesriikides kohaldatakse sama ühtset nimekirja ja seda saab muuta ainult käesolevat direktiivi läbi vaadates.

1. Jagu

Eksitavad kaubandustavad

Artikkel 6

Eksitav tegevus

1. Kaubandustava loetakse eksitavaks, kui see sisaldab valeandmeid ja on seetõttu ebaõige või muul moel, sealhulgas oma üldise esitusviisi tõttu, petab või tõenäoliselt petab keskmist tarbijat ühe või mitme alltoodud punkti osas, isegi kui teave on faktiliselt õige, ning kui see mõlemal juhul paneb või tõenäoliselt paneb keskmise tarbija tegema tehinguotsust, mida ta muidu ei oleks teinud:

a) toote olemasolu või olemus;

b) toote põhiomadused, näiteks selle kättesaadavus, sellest tulenev kasu või sellega kaasnevad riskid, toote teostus, koostis, juurdekuluvad lisandid, müügijärgne klienditeenindus ja kaebuste lahendamine, valmistamise või varumise viis ja kuu-päev, kättetoimetamine, sobivus ettenähtud otstarbeks, kasutamine, kogus, toote kirjeldus, geograafiline või kaubanduslik päritolu või toote kasutamise oodatavad tulemused või tootega seotud katsete või kontrollimiste tulemused ja olulised tunnused;

c) ettevõtja kohustuste ulatus, kaubandustava motiivid ja müügiprotsessi laad ning mis tahes avaldus või sümbol, mis on seotud otsese või kaudse sponsoriga või ettevõtja või toote tunnustamisega;

d) hind või hinna arvutamise viis või konkreetse hinnaeelise olemasolu;

e) hoolduse, varuosade, asendamise või parandamise vajadus;

f) ettevõtja või tema esindaja olemus, tema tunnused ja õigused, näiteks tema isik ja varad, kvalifikatsioon, staatus, tunnustamine, sidusus või seotus ja tööstus-, kaubandus- või intellektuaalomandi õigused või saadud auhinnad ja tunnustused;

g) tarbija õigused, sealhulgas õigus ümbervahetamisele või hüvitusele vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta direktiivile 1999/44/EÜ tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta, ⁽¹⁾ või tema võimalikud riskid.

2. Kaubandustava loetakse samuti eksitavaks, kui see konkreetses olukorras, võttes arvesse kõiki selle iseärasusi ja asjaolusid, paneb või tõenäoliselt paneb keskmise tarbija tegema tehinguotsust, mida ta muul juhul ei oleks teinud, ning see hõlmab:

a) toote turustamist, sealhulgas võrdlevat reklaami, mis tekitab segadust seoses konkurendi toodete, kaubamärkide, ärinimedega või muude eristatavate tunnustega;

b) käitumiskoodeksites, mida ettevõtja on kohustunud järgima, sisalduvate kohustuste mittetäitmist ettevõtja poolt, kui:

i) kohustus ei ole püüdluslik, vaid on kindel ja selle täitmist on võimalik kindlaks teha ning

ii) ettevõtja viitab kaubandustava järgides, et ta on seotud käitumiskoodeksiga.

Artikkel 7

Eksitav tegevusetus

1. Kaubandustava loetakse eksitavaks, kui see konkreetses olukorras, võttes arvesse kõiki selle iseärasusi ja asjaolusid ning kommunikatsioonivahendiga seotud piiranguid, jätab välja olulise teabe, mida keskmise tarbija antud olukorras vajab teadliku tehinguotsuse tegemiseks ja seega paneb või tõenäoliselt paneb keskmise tarbija tegema tehinguotsust, mida ta muul juhul ei teeks.

⁽¹⁾ EÜT L 171, 7.7.1999, lk 12.

2. Eksitavaks tegevusetuseks loetakse samuti seda, kui ettevõtja, võttes arvesse lõikes 1 kirjeldatud asjaolusid, varjab selles lõikes nimetatud olulist teavet või esitab seda ebaselgelt, arusaamatult, mitmetähenduslikult või ebaõigel ajal või ei määratle kaubandustava kaubanduslikku eesmärki, kui see ei ilmne juba kontekstist, ja juhul, kui see paneb või tõenäoliselt paneb keskmise tarbija tegema tehinguotsust, mida ta muul juhul ei oleks teinud.

3. Kui kaubandustava järgimisel kasutatav kommunikatsioonivahend seab ruumilisi või ajalisi piiranguid, siis võetakse teabe väljajätmise üle otsustamisel arvesse nimetatud piiranguid ning meetmeid, mida ettevõtja on võtnud, et kõnealune teave tarbijale muul viisil kättesaadavaks teha.

4. Ostukutse puhul loetakse oluliseks alljärgnev teave, kui see ei ilmne juba kontekstist:

- a) toote põhiomadused kommunikatsioonivahendile ja tootele kohases ulatuses;
- b) ettevõtja geograafiline aadress ja isik, näiteks tema ärinimi, ja vajadusel selle ettevõtja geograafiline aadress ja isik, kelle huvides ta tegutseb;
- c) hind koos maksudega või juhul, kui toote olemusest tulenevalt ei ole hinda põhjendatult võimalik eelnevalt arvutada, hinna arvutamise viis ning vajadusel täiendavad veo-, kohaletoimetamise või postikulud või, kui neid kulusid ei ole põhjendatult võimalik eelnevalt arvutada, teave selle kohta, et võidakse nõuda selliste täiendavate kulude tasumist;
- d) maksmise, kohaletoimetamise, täitmise ja kaebuste lahendamise kord, kui see erineb ametialase hoolikuse nõuetest;
- e) toodete või tehingute puhul, mida on võimalik üles öelda või millest taganeda, sellise õiguse olemasolu.

5. Oluliseks loetakse kommertsteadaannetega, sealhulgas reklaami või turustamisega seotud teabele esitatavad ühenduse õigusaktidega kehtestatud nõuded, mille mittetäielik nimekiri on II lisas.

2. Jagu

Agressiivsed kaubandustavad

Artikkel 8

Agressiivsed kaubandustavad

Kaubandustava loetakse agressiivseks, kui see konkreetses olukorras, võttes arvesse kõiki selle iseärasusi ja asjaolusid, ahistamise, sunni, sealhulgas füüsilise jõu kasutamise, või liigse mõjutamise kaudu kahjustab märkimisväärselt või tõenäoliselt kahjustab märkimisväärselt keskmise tarbija valikuvabadust või käitumist toote suhtes ning paneb või tõenäoliselt paneb ta seetõttu tegema tehinguotsust, mida ta muul juhul ei teeks.

Artikkel 9

Ahistamise, sunni ja liigse mõjutamise kasutamine

Otsustades, kas kaubandustava raames kasutatakse ahistamist, sunni, sealhulgas füüsilist jõudu, või liigset mõjutamist, võetakse arvesse:

- a) selle ajastust, asukohta, olemust või pealekäivust;
- b) ähvardava või solvava keelekasutuse või käitumise kasutamist;
- c) tarbija otsustusvõimet kahjustava tõsise õnnetusjuhtumi või eriliste asjaolude ärakasutamist ettevõtja poolt, millest ettevõtja on teadlik, eesmärgiga mõjutada tarbija otsust toote suhtes;
- d) koormavate või ebaproportsionaalsete lepinguväliste tõkete kehtestamist ettevõtja poolt, kui tarbija soovib kasutada lepingulisi õigusi, sealhulgas õigust leping lõpetada või vahetada toodet või ettevõtjat;
- e) ähvardust meetmete võtmiseks, mida seaduslikult pole võimalik võtta.

3. PEATÜKK

KÄITUMISKOODEKSID*Artikkel 10***Käitumiskoodeksid**

Käesolev direktiiv ei välista ebaausate kaubandustavade kontrollimist käitumiskoodeksite omanike poolt, mida liikmesriigid võivad toetada, ega artiklis 11 nimetatud isikute või organisatsioonide pöördumist selliste organite poole, kui küsimuse menetlemine sellistes organites täiendab kõnealuses artiklis nimetatud kohtu- või haldusmenetlusi.

Selliste kontrollorganite poole pöördumist ei peeta mingil juhul loobumiseks õigusest pöörduda kohtute või haldusasutuste poole, mis on ettenähtud artiklis 11.

4. PEATÜKK

LÕPPSÄTTED*Artikkel 11***Jõustamine**

1. Liikmesriigid tagavad piisavad ja tõhusad meetmed ebaausate kaubandustavade vastu võitlemiseks, et tugevdada käesoleva direktiivi sätete järgimist tarbijate huvides.

Selliste meetmete hulka kuuluvad õigusnormid, mille kohaselt isikud ja organisatsioonid, sealhulgas konkurendid, kellel on vastavalt siseriiklikele õigusaktidele ebaausate kaubandustavade vastu võitlemiseks õigustatud huvi, võivad:

a) võtta õiguslikke meetmeid selliste ebaausate kaubandustavade vastu

ja/või

b) pöörduda selliste ebaausate kaubandustavade asjus haldusasutuse poole, kes on pädev kaebuse üle otsustama või algatama asjakohase kohtumenetluse.

Iga liikmesriik otsustab, kumba nendest võimalustest rakendada ja kas kohtutel või haldusasutustel on õigus nõuda, et enne asja menetluse võtmist kasutataks kaebuse lahendamiseks muid olemasolevaid vahendeid, sealhulgas artiklis 10 nimetatud vahendid.

Need võimalused peavad olema kättesaadavad sõltumata sellest, kas mõjutatud tarbijad asuvad ettevõtjaga sama liikmesriigi territooriumil või teises liikmesriigis.

Iga liikmesriik otsustab:

a) kas nimetatud õiguslikke meetmeid võib kasutada eraldi või ühiselt sama majandusvaldkonna mitme ettevõtja vastu

ja

b) kas nimetatud õiguslikke meetmeid võib kasutada käitumiskoodeksi omaniku vastu, kui asjaomane käitumiskoodeks soodustab õiguslike nõuete rikkumist.

2. Lõikes 1 nimetatud õigusnormide kohaselt annavad liikmesriigid kohtutele või haldusasutustele järgmised volitused, kui nad kõiki asjaga seotud huve ja eelkõige avalikku huvi arvesse võttes peavad vajalikuks:

a) nõuda ebaausate kaubandustavade lõpetamist või algatada asjakohane kohtumenetlus nende lõpetamise nõudmiseks

või

b) kui ebaausat kaubandustava ei ole veel kasutatud, kuid seda kavatakse peatselt teha, nõuda selle tava keelamist või algatada asjakohane kohtumenetlus selle keelamise nõudmiseks,

isegi kui puuduvad tõendid tegeliku kahju või ettevõtja kavatsuse või hooletuse kohta.

Samuti näevad liikmesriigid ette kiirendatud korra, mille kohaselt võidakse esimeses lõigus nimetatud meetmeid rakendada:

— ajutistena

või

— lõplikena,

kokkuleppel, et iga liikmesriik valib nende kahe võimaluse vahel.

Lisaks võivad liikmesriigid anda kohtutele või haldusasutustele järgmised volitused, eesmärgiga kõrvaldada ebaausate kaubandustavade püsiv mõju, kui nende tavade lõpetamise kohta on tehtud lõplik otsus:

a) nõuda kõnealuse otsuse täielikku või osalist avaldamist nende poolt asjakohaseks peetud vormis;

b) nõuda lisaks õiendi avaldamist.

3. Lõikes 1 nimetatud haldusasutused peavad:

a) olema koosseisult sellised, et nende erapooletus oleks väljaspool kahtlust;

b) omama kaebuste üle otsustades asjakohaseid volitusi, et tõhusalt jälgida oma otsustest kinnipidamist ja tagada nende täitmine;

c) üldjuhul oma otsuseid põhjendada.

Kui lõikes 2 nimetatud volitusi kasutab eranditult haldusasutus, peab ta oma otsuseid alati põhjendama. Lisaks tuleb sellisel juhul ette näha kord, mille kohaselt haldusasutuse volituste ebaõige või põhjendamatu kasutamise või kasutamata jätmise korral võib juhtumi saata kohtulikule läbivaatusele.

Artikkel 12

Kohtud ja haldusasutused: nõuete põhjendamine

Liikmesriigid annavad kohtutele või haldusasutustele artiklis 11 ettenähtud tsiviil- või haldusmenetlustega seoses volitused:

a) nõuda, et ettevõtja esitaks tõendid kaubandustavaga seotud faktiliste väidete täpsuse kohta, kui selline nõue on konkreetse juhtumi asjaolude põhjal asjakohane ettevõtja ja teiste menetlusosaliste õigustatud huve arvesse võttes;

ja

b) lugeda faktilisi väiteid ebatäpseteks, kui punkti a kohaselt nõutud tõendeid ei ole esitatud või kui kohus või haldusasutus peab neid ebapiisavateks.

Artikkel 13

Karistused

Liikmesriigid näevad käesoleva direktiivi kohaldamisel vastuvõetud siseriiklike õigusnormide rikkumise eest ette karistused ja võtavad nende rakendamiseks kõik vajalikud meetmed. Need karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 14

Direktiivi 84/450/EMÜ muutmine

Direktiivi 84/450/EMÜ muudetakse järgmiselt.

1) Artikkel 1 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 1

Käesoleva direktiivi eesmärk on kaitsta ettevõtjaid eksitava reklaami ja selle ebaausate tagajärgede eest ning sätestada tingimused, mille kohaselt võrdlev reklaam on lubatud.”

2) Artiklis 2:

— punkt 3 asendatakse järgmisega:

“3. *ettevõtja* – füüsiline või juriidiline isik, kes tegutseb eesmärkidel, mis on seotud tema kaubandus-, käsitöö-, äri- või kutsetegevusega ning ettevõtja nimel või huvides tegutsev isik”;

— lisatakse järgmine punkt:

“4. *käitumiskodeksi omanik* – üksus, sealhulgas ettevõtja või ettevõtjate grupp, kes vastutab käitumiskodeksi koostamise ja läbivaatamise eest ja/või kontrollib käitumiskodeksi täitmist seda järgima kohustunud isikute poolt.”

3) Artikkel 3a asendatakse järgmisega:

"Artikkel 3a

1. Võrdlev reklaam on lubatud, kui võrdlemisel täidetakse järgmisi tingimusi:

- a) see ei ole eksitav käesoleva direktiivi artikli 2 lõike 2, artikli 3 ja artikli 7 lõike 1 või Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiivi 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul (*) artiklite 6 ja 7 tähenduses;
- b) võrreldakse kaupu või teenuseid, mis rahuldavad samu vajadusi või on mõeldud samaks otstarbeks;
- c) võrreldakse objektiivselt kõnealuste kaupade või teenuste ühte või mitut peamist, asjakohast, kontrollitavat ja tüüpilist omadust, milleks võib olla ka hind;
- d) reklaam ei halvusta ega solva konkurendi kaubamärke, ärinimesid, muid eristatavaid tunnuseid, kaupu, teenuseid, tegevust ega tingimusi;
- e) päritolunimetusega toodete puhul seostub reklaam alati toodetega, millel on sama päritolunimetus;
- f) reklaamis ei kasutata ebaausalt ära konkurendi kaubamärgi, ärinime või teiste eraldusmärkide mainet või konkureerivate toodete päritolunimetust;
- g) reklaamis ei esitata kaupa või teenuseid, mis imiteerivad või kopeerivad kaitstud kaubamärgi või ärinimega kaupa või teenuseid.
- h) reklaam ei tekita ettevõtjate hulgas segadust reklaami avalikustaja ja konkurendi vahel või reklaami avalikustaja ja konkurendi kaubamärkide, ärinimede, muude eristatavate tunnuste, kauba või teenuste vahel.

4) Artikli 4 lõige 1 asendatakse järgmisega:

"1. Liikmesriigid tagavad asjakohased ja tõhusad meetmed eksitava reklaami vastu võitlemiseks, et tugevdada võrdlevat reklaami käsitlevate sätete täitmist nii ettevõtjate kui ka konkurentide huvides. Selliste meetmete hulka kuuluvad õigusnormid, mille kohaselt isikud ja organisatsioonid, kellel on vastavalt siseriiklikele õigusaktidele eksitava reklaami vastu võitlemise või võrdleva reklaami reguleerimise osas õigustatud huvi, võivad:

- a) võtta sellise reklaami vastu õiguslikke meetmeid

või

- b) pöörduda sellise reklaami asjus haldusasutuse poole, kes on pädev kaebuste üle otsustama või algatama asjakohase kohtumenetluse.

Iga liikmesriik otsustab, kumba nendest võimalustest rakendada ja kas kohtutel või haldusasutustel on õigus nõuda, et enne asja menetlusse võtmist kasutataks kaebuse lahendamiseks muid olemasolevaid vahendeid, sealhulgas artiklis 5 nimetatud vahendid.

Iga liikmesriik otsustab:

- a) kas nimetatud õiguslikke meetmeid võib kasutada eraldi või ühiselt sama majandusvaldkonna mitme ettevõtja vastu

ja

- b) kas nimetatud õiguslikke meetmeid võib kasutada käitumiskodeksi omaniku vastu, kui asjaomane käitumiskodeks soodustab õiguslike nõuete rikkumist."

5) Artikli 7 lõige 1 asendatakse järgmisega:

"1. Käesolev direktiiv ei takista liikmesriike säilitamast või vastu võtmast sätteid, mille eesmärk on tagada ettevõtjate ja nende konkurentide ulatuslikum kaitse eksitava reklaami eest."

(*) ELT L 149, 11.6.2005, lk 22."

Artikkel 15

Direktiivide 97/7/EÜ ja 2002/65/EÜ muutmine

- 1) Direktiivi 97/7/EÜ artikkel 9 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 9

Inertsmüük

Arvestades Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiivis 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul, (*) sätestatud inertsmüügi keeldu, võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, et vabastada tarbija kõigist kohustustest nende tarnete puhul, mida ta ei ole tellinud, kusjuures tarbija vastamata jätmist ei saa käsitada nõusolekuna.

(*) ELT L 149, 11.6.2005, lk 22.”

- 2) Direktiivi 2002/65/EÜ artikkel 9 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 9

Arvestades Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiivis 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul, (*) sätestatud inertsmüügi keeldu, ilma et see piiraks liikmesriikide õigusaktide nende sätete kohaldamist, mis käsitlevad sidevahendi abil sõlmitud lepingute automaatset uuendamist, kui selline automaatne uuendamine on nende sätetega lubatud, võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, et vabastada tarbija kõigist kohustustest nende tarnete puhul, mida ta ei ole tellinud, kusjuures tarbija vastamata jätmist ei saa käsitada nõusolekuna.

(*) ELT L 149, 11.6.2005, lk 22.”

Artikkel 16

Direktiivi 98/27/EÜ ja määruse (EÜ) nr 2006/2004 muutmine

- 1) Direktiivi 98/27/EÜ lisas asendatakse punkt 1 järgmisega:

“1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul (ELT L 149, 11.6.2005, lk 22).”

- 2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 2004. aasta määruse (EÜ) nr 2006/2004 tarbijakaitse seaduse jõustumise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta (tarbijakaitsealase koostöö määrus) (1) lisasse lisatakse järgmine punkt:

“16. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul (ELT L 149, 11.6.2005, lk 22).”

Artikkel 17

Teave

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et anda tarbijatele teavet siseriiklike õigusaktide kohta, millega käesolev direktiiv üle võetakse, ning ergutavad vajaduse korral ettevõtjaid ja käitumiskoodeksite omanikke oma käitumiskoodekseid tarbijatele tutvustama.

Artikkel 18

Läbivaatamine

1. Hiljemalt 12.6.2011 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule üksikasjaliku aruande käesoleva direktiivi, eriti selle artikli 3 lõike 9 ja artikli 4 ning I lisa kohaldamise kohta, ühenduse tarbijakaitsealase õiguse edasise ühtlustamise ning lihtsustamise ulatuse kohta ning, võttes arvesse artikli 3 lõiget 5, meetmete kohta, mida on vaja ühenduse tasandil võtta tarbijakaitse nõuete kohase taseme säilitamise tagamiseks. Aruandele lisatakse vajadusel ettepanek käesoleva direktiivi või ühenduse õiguse muude asjakohaste osade läbivaatamiseks.

2. Euroopa Parlament ja nõukogu püüavad, kooskõlas asutamislepinguga, võtta meetmed kahe aasta jooksul komisjoni poolt lõike 1 alusel esitatud ettepaneku tegemisest.

Artikkel 19

Ülevõtmine

Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 12.6.2007. Liikmesriigid teavitavad sellest ning kõigist hilisematest muudatustest viivitamata komisjoni.

(1) ELT L 364, 9.12.2004, lk 1.

Nad rakendavad need meetmed hiljemalt 12.12.2007. Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikkel 20

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 21

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 11. mai 2005

Euroopa Parlamendi nimel
president
J. P. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel
eesistuja
N. SCHMIT

I LISA

KAUBANDUSTAVAD, MIS LOETAKSE EBAAUSATEKS KÕIGIL TINGIMUSTEL

Eksitavad kaubandustavad

- 1) Ettevõtja väide, et ta on käitumiskoodeksiga liitunud, kuigi ta seda ei ole.
- 2) Usaldus-, kvaliteedi- või võrdväärse märgi esitamine ilma selleks vajaliku loata.
- 3) Väide, et käitumiskoodeks on heaks kiidetud avalik-õigusliku või muu asutuse poolt, kuigi ta seda ei ole.
- 4) Väide, et ettevõtja (sealhulgas tema kaubandustavad) või toode on heaks kiidetud, kinnitatud või lubatud avalik-õigusliku või eraõigusliku asutuse poolt, kuigi ta seda ei ole, või sellise väite esitamine ilma heakskiiduks, kinnitamiseks või loa saamiseks vajalikele tingimustele vastamata.
- 5) Ostukutse esitamine toodete ostmiseks kindlaksmääratud hinnaga ilma sealjuures avaldamata, et ettevõtjal on põhjust arvata, et ta ei ole sellise hinnaga suuteline neid tooteid või võrdväärseid tooteid tarnimiseks pakkuma, ega korraldama nende tarnimist teise ettevõtja poolt, sellisel ajavahemikul ja sellistes kogustes, mis on mõistlikud seda toodet, toote reklaamimise ulatust ja pakutud hinda arvestades (peibutusreklaam).
- 6) Ostukutse esitamine toodete ostmiseks kindlaksmääratud hinnaga ja seejärel:
 - a) keeldumine tarbijale reklaamitud toote näitamisest

või
 - b) keeldumine kõnealuse toote tellimuste vastuvõtmisest või selle mõistliku aja jooksul tarnimisest

või
 - c) defektse tootenäidise näitamine

teistsuguse toote reklaamimise eesmärgil (peibutusmüük).
- 7) Vale väide, et toode on saadaval ainult väga piiratud aja jooksul või et see on saadaval eritingimustel ainult väga piiratud aja jooksul, eesmärgiga panna tarbija koheselt otsustama ja jätta ta ilma teadliku valiku tegemise võimalusest või selleks vajalikust ajast.
- 8) Ettevõtja kohustus osutada müüjijärgset teenust tarbijatele, kellega ta on enne tehingu sõlmimist suhelnud keeles, mis ei ole selle liikmesriigi riigikeel, kus ettevõtja asub, ning seejärel sellise teenuse kättesaadavaks tegemine ainult muus keeles, ilma tarbijale seda enne tehingu sõlmimist selgelt avaldamata.
- 9) Väitmine või muul moel ettekujutluse loomine, et toote müük on seaduslik, kui see seda ei ole.

- 10) Tarbijatele õigusaktidega antud õiguste esitlemine ettevõtja eripakkumisena.
- 11) Toote reklaamimiseks reklaamiga mitteseostatavate tekstide kasutamine meedias, kui ettevõtja on maksnud reklaami eest, ilma tarbijale sellest sisu või selgelt eristatava kujutise või heli kaudu selgelt teada andmata. (Reklaamtekst). See ei piira direktiivi 89/552/EMÜ⁽¹⁾ kohaldamist.
- 12) Oluliste valeandmete esitamine tarbija isiklikku või tema perekonna turvalisust ohustava riski olemuse ja ulatuse kohta, kui tarbija toodet ei osta.
- 13) Teatud teise tootja tootega sarnase toote reklaamimine viisil, mis tahtlikult eksitab tarbijat pannes ta uskuma, et toote valmistas nimetatud teine tootja, kuigi see nii ei ole.
- 14) Müügiendenduse püramiidskeemi loomine, kasutamine ja edendamine, mille puhul tarbija maksab võimaluse eest saada kompensatsiooni pigem teiste tarbijate skeemi kaasamisest, kui toodete müügist või tarbimisest.
- 15) Väide, et ettevõtja hakkab kauplemist lõpetama või asukohta vahetama, kui ta seda ei tee.
- 16) Väide, et tooted aitavad õnnemängudes võita.
- 17) Tõele mittevastav väide, et toode parandab haigusi, talitlushäireid või väärarenguid.
- 18) Oluliste valeandmete edastamine turutingimuste kohta või võimaluse kohta toodet turult leida, eesmärgiga sundida tarbijat toodet omandama tema jaoks tavapärastest turutingimustest ebasoodsamatel tingimustel.
- 19) Kaubandustavas võistluse või auhinnaga reklaampakkumise tegemine, ilma kirjeldatud auhindu või mõistlikke samaväärseid auhindu välja andmata.
- 20) Toote kirjeldamine kui "prii", "tasuta", "ilma rahata" või samalaadse tootena, kui tarbija peab maksma muu, kui kaubandustavale reageerimise ja kauba kättesaamise või kohaletoimetamise vältimatute kulude eest.
- 21) Turundusmaterjalidesse arve või samalaadse maksmist eeldava dokumendi lisamine, mis jätab tarbijale mulje, et ta on turustatava toote juba tellinud, kuigi ta seda ei ole.
- 22) Vale väide või mulje loomine, et ettevõtja ei tegutse oma kaubandus-, majandus-, käsitöö- või kutsetegevusega seotud eesmärkidel või vääralt enda tarbijana esitlemine.
- 23) Vale mulje loomine, et tootega seotud müügijärgsed teenused on kättesaadavad lisaks toote müügiirrigile ka muudes liikmesriikides.

⁽¹⁾ Nõukogu 3. oktoobri 1989. aasta direktiiv 89/522/EMÜ teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 298, 17.10.1989, lk 23). Direktiivi on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 97/36/EÜ (EÜT L 202, 30.7.1997, lk 60).

Agressiivsed kaubandustavad

- 24) Mulje loomine, et tarbija ei saa ruumist enne lepingu sõlmimist lahkuda.
- 25) Tarbija külastamine tema enda kodus, ignoreerides tarbija palvet lahkuda või mitte tagasi tulla, välja arvatud lepingulise kohustuse sissenõudmiseks siseriiklike õigusaktidega õigustatud tingimustel ja ulatuses.
- 26) Järjekindlate ja soovimatute pakkumiste tegemine telefoni, faksi, e-posti või muu kaugside vahendi abil, välja arvatud lepingulise kohustuse sissenõudmiseks siseriiklike õigusaktidega õigustatud tingimustel ja ulatuses. See ei piira direktiivi 97/7/EÜ artikli 10 and direktiivide 95/46/EÜ ⁽¹⁾ ja 2002/58/EÜ kohaldamist.
- 27) Kindlustuspoliisi alusel nõuet esitavalt tarbijalt selliste dokumentide nõudmine, mida ei saa põhjendatult lugeda asjakohasteks nõude põhjendatuse seisukohalt või süstemaatiline vastamata jätmine asjassepuutuvatele kirjadele, eesmärgiga panna tarbija loobuma oma lepingujärgsete õiguste kasutamisest.
- 28) Reklaamis otse laste poole pöördumine, et veenda neid või nende vanemaid või teisi täiskasvanuid neile reklaamitud toodet ostma. Käesolev säte ei piira teleringhäälingut käsitleva direktiivi 89/552/EMÜ artikli 16 kohaldamist.
- 29) Ettevõtja poolt tarnitud toodete, mida tarbija ei tellinud, eest kohese või hilisema tasumise või toodete tagastamise või hoiule võtmise nõudmine, välja arvatud juhul, kui nimetatud toode on kooskõlas direktiivi 97/7/EÜ artikli 7 lõikega 3 tarnitud asendustoodet (inertsmüük).
- 30) Tarbijale selgesõnaliselt teatamine, et kui ta toodet või teenust ei osta, on ettevõtja töö või elatise teenimine ohus.
- 31) Vale mulje loomine, et tarbija on juba võitnud, võidab või võidab pärast teatud tegevust auhinna või saab muud samaväärset kasu, kui tegelikult:
 - auhind või samaväärne kasu puudub
 - või
 - mis tahes tegevus seoses auhinna või muu samaväärse kasu kättesaamisega toob tarbijale kaasa raha maksmise või muude kulude kandmise.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31). Direktiivi on muudetud määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

II LISA

ÜHENDUSE ÕIGUSE SÄTTED, MILLEGA KEHTESTATAKSE REKLAAMI- JA
KOMMERTSTEADAANNETE EESKIRJAD

Direktiivi 97/7/EÜ artiklid 4 ja 5

Nõukogu 13. juuni 1990. aasta direktiivi 90/314/EMÜ reisirakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide kohta ⁽¹⁾ artikkel 3

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 1994. aasta direktiivi 94/47/EÜ ostjate kaitse kohta, mis puudutab kinnisvara osaaajalise kasutamise õiguse ostulepingute teatavaid aspekte, ⁽²⁾ artikli 3 lõige 3

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 1998. aasta direktiivi 98/6/EÜ tarbijakaitse kohta tarbijatele pakutavate toodete hindade avaldamisel ⁽³⁾ artikli 3 lõige 4

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiivi 2001/83/EÜ inimtervishoiu kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta ⁽⁴⁾ artiklid 86–100

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) ⁽⁵⁾ artiklid 5 ja 6

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 1998. aasta direktiivi 98/7/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 87/102/EMÜ liikmesriikide tarbijakrediiti käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta, ⁽⁶⁾ artikli 1 punkt d

Direktiivi 2002/65/EÜ artiklid 3 ja 4

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. jaanuari 2002. aasta direktiivi 2001/107/EÜ, millega muudetakse avatud investeerimisfondide (UCITS) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamist käsitlevat nõukogu direktiivi 85/611/EMÜ, et reguleerida fondivalitsejate ja lihtsustatud emissiooniprosppektidega seonduvat, ⁽⁷⁾ artikli 1 lõige 9

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. detsembri 2002. aasta direktiivi 2002/92/EÜ kindlustusvahenduse kohta ⁽⁸⁾ artiklid 12 ja 13

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta direktiivi 2002/83/EÜ elukindlustuse kohta ⁽⁹⁾ artikkel 36

⁽¹⁾ EÜT L 158, 23.6.1990, lk 59.

⁽²⁾ EÜT L 280, 29.10.1994, lk 83.

⁽³⁾ EÜT L 80, 18.3.1998, lk 27.

⁽⁴⁾ EÜT L 311, 28.11.2001, lk 67. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2004/27/EÜ (ELT L 136, 30.4.2004, lk 34).

⁽⁵⁾ EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1.

⁽⁶⁾ EÜT L 101, 1.4.1998, lk 17.

⁽⁷⁾ EÜT L 41, 13.2.2002, lk 20.

⁽⁸⁾ EÜT L 9, 15.1.2003, lk 3.

⁽⁹⁾ EÜT L 345, 19.12.2002, lk 1. Direktiivi on muudetud nõukogu direktiiviga 2004/66/EÜ (ELT L 168, 1.5.2004, lk 35).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta ⁽¹⁾ artikkel 19

Nõukogu 18. juuni 1992. aasta direktiivi 92/49/EMÜ otsekindlustustegevusega, välja arvatud elukindlustustegevusega seotud õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (kolmas kahjukindlustuse direktiiv) ⁽²⁾ artiklid 31 ja 43

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiivi 2003/71/EÜ, mis käsitleb väärtpaberite üldsusele pakumisel või kauplemisele lubamisel avaldatavat prospekti, ⁽³⁾ artiklid 5, 7 ja 8

⁽¹⁾ ELT L 145, 30.4.2004, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 228, 11.8.1992, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2002/87/EÜ (ELT L 35, 11.2.2003, lk 1).

⁽³⁾ ELT L 345, 31.12.2003, lk 64.